

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

011401.08.6 «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԱՐԶՈՒՄ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ՝

011401.08.6_Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային

մարզումներ_____

դասիչ, անվանում

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ՝

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐ, մարզիչ-մանկավարժ

անվանում

Վանաձոր

2015

1. 011401.08.6 Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ _____ ՍԱՄՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇՉԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

011401.08.6 Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում _____ մասնագիտությունը
հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2013թ. հունվարի 31 թիվ 85 որոշում:

Շրջանավարտի որակավորումը կամ որակավորման աստիճանը՝ Մասնավարժության բակալավր, ֆիզիկական
դաստիարակության մարզիչ-մանկավարժ
011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում>> _____ մասնագիտությամբ:

1. Բարձրագույն մասնագիտական կրթության 011401.08.6 << Ֆիզիկական դաստիարակություն և
սպորտային մարզում>> մասնագիտության *բակալավրիատի հիմնական կրթական ծրագիրը* (այսուհետև՝ ՀԿԾ)՝
մշակվել է ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթության բակալավրի որակավորման պետական կրթական
չափորոշիչի համաձայն:

1.2 Հիմնական կրթական ծրագիրը (ՀԿԾ) ուսումնական գործընթացի նպատակները, ակնկալվող
արդյունքները, բովանդակությունը, իրականացման պայմանները և տեխնոլոգիաները, շրջանավարտի
պատրաստվածության որակի գնահատումը կանոնակարգող փաստաթղթերի փաթեթ է:

1.3 **ՀԿԾ նախքան մշակումը իրականացվել են հետևյալ գործողությունները.**

1. Որակի ապահովման ներկառուցված համակարգով կրթական ծրագրերի մշակման և Թյունինգ-
մեթոդաբանության ուսումնասիրում, վերլուծություն և ամփոփում: /**Հավելված 1/**
2. Մասնագիտության կրթական ծրագրի պլանավորման, մշակման, իրագործման և պարբերական
մոնիթորինգի փուլերում ծրագրի որակի վրա ազդող կարևոր գործոնների բացահայտում: /**Հավելված 2
կրթ.ծրագիր/(Դասալսումների մատյանների առկայություն ամբիոններում)/**
3. Տվյալ մասնագիտության կրթական ծրագրով մասնագետների պատրաստման անհրաժեշտության
հիմնավորում (խորհրդատվություններ բոլոր շահագրգիռ կողմերի հետ՝ մասնագիտական և
ակադեմիական հանրություն, գործատուներ, շրջանավարտներ, Լոռու մարզի և Վանաձոր քաղաքի
կրթության վարչության պատասխանատուներ): /**Հավելված 3 Սոց.հարցման ձևաթերթ և սոց. Հարցման
արդյունքների վերլուծություն/**
4. Արտաքին շահագրգիռ կողմերի (գործատուներ, ակադեմիական հանրություն, բակալավրիատի և
մագիստրատուրայի ուսանողներ, շրջանավարտներ, Լոռու մարզի և Վանաձոր քաղաքի կրթության
վարչության պատասխանատուներ) ներգրավում կրթական ծրագրերի մշակման և որակի ապահովման
գործընթացներում.
 - կլոր սեղանների անցկացում,
 - ֆոկուս-խմբերի անցկացում,
 - քանակական և որակական հարցումների անցկացում: /**Հավելված 4/**
5. Բուհի դասախոսների համար կլոր սեղանների, խորհրդատվությունների, սեմինարների անցկացում՝
նորարարական մոտեցումների վերաբերյալ իրազեկվածության մակարդակի բարձրացման նպատակով:
/**Հավելված 5/**
6. Մագիստրատուրայի և բակալավրիատի ուսանողների, շրջանավարտների ներգրավում
մասնագիտության կրթական ծրագրերի մշակման և որակի ապահովման գործընթացներում.
 - կլոր սեղանների անցկացում,
 - ֆոկուս –խմբերի անցկացում, /**Հավելված 6/**
 - քանակական և որակական հարցումների անցկացում:
7. Անհրաժեշտ ռեսուրսների նկարագրություն (դասախոսական կազմ, ենթակառուցվածքներ,
տեղեկատվական ռեսուրսների որակ և քանակ, նյութատեխնիկական բազա): /**Հավելված 7/,
մարզաբազաների պայմանագրեր:**
8. Բոլոր մասնագիտություններին համապատասխանող ընդհանուր (գործիքային (ԳԿ), միջանձնային
(ՄՁԿ) և համակարգային (ՀԳԿ) ու առարկայական (մասնագիտական) (ԱԿ) կոմպլեքսների և
ցուցիչների մշակում (**Հավելված 8**):
9. Առանձին մոդուլների վերջնարդյունքների գնահատման շեմային չափանիշների մշակում՝
արտահայտված կրեդիտային միավորներով: /**Գնահատման համաինստիտուտային կարգ/**

10. Առանձին մոդուլներից/դասընթացներից ուսանողների ձեռքբերած կրթական արդյունքների գնահատման առավելագույն արդյունավետ մոդելների մշակում:**/Հավելված 9, մշակված էլեկտրոնային թեստեր/**
11. Մասնագիտության կրթական ծրագրերում նորարարական տեխնոլոգիաների (ներառյալ մուլթիմեդիա- և տեղեկատվական-հաղորդակցական) մշակում և ներդրում:**/Հավելված 10/**
12. Ուսանողների ձեռքբերումները **ձևավորող** (formative` հետադարձ կապի ապահովման համար) և **գումարային** (summative` դասընթացի կամ առանձին մոդուլի) գնահատման ձևերի մշակում և ներդրում:
13. Մասնագիտության կրթական ծրագրի մոնիթորինգի, գնահատման և վերանայման պարբերականության ընթացակարգերի որոշում:
14. Թյունինգ-մեթոդաբանությանը համապատասխանող առանձին մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի կազմում` ըստ հետևյալ սխեմայի.
 - ծրագրի ուղղվածությունը (նպատակը, խնդիրները), նկարագրությունը,
 - ծրագրի վերջնական արդյունքները` ընդհանուր և բուն մասնագիտական կոմպետենցիաների տեսքով,
 - բակալավրերի և մագիստրանտների միջանկյալ և վերջնական ձեռքբերումների գնահատման մեթոդները,
 - որակի վերահսկման ապահովման մեխանիզմները:
15. Մասնագիտության կրթական ծրագրերի մշակման ընթացքի և յուրաքանչյուր փուլի արդյունքների քննարկում` համապատասխան ամբիոնների, ֆակուլտետների խորհուրդների, Ինստիտուտի գիտական խորհրդի նիստերին:**/Հավելված 11/**
16. Ուսումնամեթոդական փաթեթի մշակում` ներառյալ ECTS կրեդիտային համակարգի հիման վրա կազմված ուսումնական պլանները` բոլոր դասընթացների/մոդուլների համար վերջնական արդյունքների/կոմպետենցիաների հստակ շարադրում:**/Հավելված 2, առկա փաթեթներ/**
17. Մշակված մասնագիտության կրթական ծրագրերի և ուսումնամեթոդական փաթեթների ներքին և արտաքին փորձաքննություն, անհրաժեշտ ուղղումների կատարում:**/Ուսումնամեթոդական փաթեթների ձևավորմանը ներկայացվող համաինստիտուտային պահանջներ/**

2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ «Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

2.1. Հայաստանի Հանրապետությունում **«Մանկավարժական կրթություն»** ուղղությամբ իրականացվում է բարձրագույն մասնագիտական կրթության հիմնական ծրագիր, որի գծով ուսումնառությունն ավարտած և ամփոփիչ ատեստավորում անցած անձանց շնորհվում է **«Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի մանկավարժի բակալավրի»** որակավորման աստիճան` **<< ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային մարզում >>**

մասնագիտությամբ:

«011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» մասնագիտությամբ բակալավրի հիմնական կրթական ծրագիրը ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի մի համախումբ է, որն իր մեջ ներառում է`

- ուսումնական պլանը,
- ուսումնական դասընթացների, առարկաների, մոդուլների առարկայական ծրագրերը,
- սովորողների դաստիարակության համակարգը և մասնագիտական պատրաստության որակն ապահովող այլ փաստաթղթեր, նյութեր,
- պրակտիկաների ծրագրերը և ժամանակացույցերը,
- բուհում և հանրապետությունում մշակված և ընդունված հիմքեր և փաստաթղթեր,
- համապատասխան կրթական տեխնոլոգիայի ներդրումն ապահովող ուսումնական և մեթոդական նյութեր:

2.2. Բակալավրի ՀԿԾ-ի ուսուցման նորմատիվային ժամկետը ուսուցման առկա ձևում չորս տարի է, իսկ ընդհանուր ուսումնական բեռնվածությունը` 240 կրեդիտ` տարեկան` եվրոպական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգում (EGTS) 60 կրեդիտի հաշվարկով (1 կրեդիտը` 30 ժամ): ՀԿԾ-ը նախատեսում է սովորողի կհասմյակային 20-շաբաթյա բեռնվածություն, որից 4-ը` քննական:

Բակալավրի ՀԿԾ-ի ուսուցման նորմատիվային ժամկետը հեռակա ուսուցման ձևով հինգ տարի է` լսարանային բեռնվածության ծավալը` տարեկան 160 ժամից ոչ պակաս:

3. ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

3.1. Մասնագիտական գործունեության քննազատող ներառում է հանրակրթության ուսումնական հաստատությունները, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ և գերատեսչական փաստաթղթերով նախատեսված կառույցները:

3.2. Մասնագիտական գործունեության օբյեկտներ են դիտվում սովորողների ուսուցման, դաստիարակության և զարգացման մանկավարժական գործընթացները:

3.3. Մասնագիտական գործունեության տեսակներն են՝ ուսումնադաստիարակչական, մեթոդական, սոցիալական-մանկավարժական, մշակութային-լուսավորչական, կազմակերպչական:

3.4. Մասնագիտական գործունեության խնդիրները.

• **Ուսումնադաստիարակչական բնագավառում.**

ա) Մասնագիտության առարկաների ուսուցման գործընթացի ապահովումը:

բ) Գիտականորեն հիմնավորված ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների և միջոցների (տեսալսողական, հաղորդակցական, տեղեկատվական և մուլտիմեդիական) օգտագործումը:

գ) Ուսուցման արդյունքների պլանավորում, կանխատեսում, սովորողների դաստիարակում և զարգացում, նրանց ուսումնական ձեռքբերումների վերահսկում և հաշվառում՝ արդյունքների գնահատման ժամանակակից մեթոդների և միջոցների կիրառմամբ:

դ) Սովորողների ինքնուրույն ուսումնառության պլանավորում, կազմակերպում և ուղղորդում:

ե) Սովորողների արժեքային ուղղորդվածության, հանդուրժողականության, քաղաքացիական, մարդասիրական և հայրենասիրական համոզմունքների ձևավորում:

զ) Մասնագիտական - մանկավարժական գործունեության մեջ կրթական, դաստիարակչական և զարգացման նպատակների իրականացմանը նպաստող կրթական և հոգեբանական միջավայրի ստեղծում և պահպանում: Սովորողների՝ տարբեր տարիքային փուլերում անատոմիական– ֆիզիոլոգիական, ֆիզիկական և հոգեկան զարգացման պայմանների ապահովում և հիմնական օրինաչափությունների հաշվառում:

• **Մեթոդական գործունեության բնագավառում.**

ա) Մասնագիտական գործունեության ոլորտի տեղեկատվության հավաքում, համակարգում, վերլուծում և օգտագործում:

բ) Կրթական ծրագրի, ուսումնամեթոդական ապահովման հիմնավորված ընտրություն և դրանց ուղղորդում ուսումնական կոնկրետ գործընթացին:

գ) Ուսումնական պլանին համապատասխան ուսումնական պարապմունքների պլանավորում՝ առարկայական ծրագրերի թեմաների և բաժինների առանձնահատկությունների հաշվառմամբ:

դ) Փորձարարական-հետազոտական գործունեության իրականացում՝ կապված սովորողների ուսուցման, դաստիարակության, զարգացման, անձի ձևավորման, դրանց առանձնահատկությունների ուսումնասիրության, սովորողների գործունեության խթանման, ինչպես նաև տեսական և գործնական մանկավարժական (կազմակերպչական, շտկողական, դիագնոստիկ, մեթոդական, խորհրդատվական) խնդիրների հետ:

ե) Գրել հաշվետվություններ, մեթոդական գեկուցումներ, հոդվածներ:

զ) Բուն մանկավարժական գործունեության պլանավորում, կազմակերպում, վերլուծություն և կատարելագործում :

• **Սոցիալական-մանկավարժական գործունեության բնագավառում.**

ա) Սովորողների սոցիալականացման, մասնագիտական կողմնորոշման գործընթացների մանկավարժական և հոգեբանական ուղեկցության իրականացում, նրանց նախապատրաստում մասնագիտության գիտակցված ընտրության՝ ընդունակություններին և հակումներին համապատասխան:

բ) Միջկոլեկտիվային և սովորողների միջանձնային հարաբերությունների կազմակերպում, կանոնավորում ու զարգացում:

գ) Դաստիարակության գործընթացում սովորողների ծնողների, ինչպես նաև սոցիալական հաստատությունների հետ համագործակցում:

• **Մշակութային – լուսավորչական գործունեության բնագավառում.**

ա) Սովորողների ընդհանուր մշակույթի ձևավորում:

բ) Ուսումնական հաստատությունների սոցիալական և մշակութային միջավայրի ձևավորում և կազմակերպում:

• **Կազմակերպչական գործունեության բնագավառում.**

ա) Սովորողների ուսումնական և արտաուսումնական գործունեության կազմակերպում, ղեկավարում և դրանց արդյունքների ամփոփում և գնահատում:

բ) Ուսումնական գործընթացում սովորողների առողջության և անվտանգության ապահովում:

գ) Մասնագիտական խնդիրների լուծման համար հասարակական և կրթական կազմակերպությունների հետ սովորողների և ծնողների կոլեկտիվների փոխհամագործակցության կազմակերպում:

դ) Ուսումնական հաստատության թրթարանության վարում, փաստաթղթաշրջանառության իրականացում:

4. «011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» ՄԱՄՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԹՄԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

«Մանկավարժական կրթության բակալավր» որակավորմամբ «011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավրը, ելնելով մասնագիտական գործունեության խնդիրներից և հիմնական կրթական ծրագրերի նպատակներից, պետք է տիրապետի հետևյալ կոմպետենցիաներին:

ա) Գործիքային կոմպետենցիաներ (այսուհետև՝ ԳԿ)

Գործիքային կոմպետենցիաները ներառում են.

- վերլուծության և համադրության կարողություն (**ԳԿ-1**),
- կազմակերպչական կարողություն (ալլանավորում, կազմակերպում, դեկավարում, վերահսկում)(**ԳԿ-2**),
- հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում (**ԳԿ-3**),
- պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն (**ԳԿ-4**),
- օտար լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն (**ԳԿ-5**),
- համակարգչային տարրական հմտություններ (**ԳԿ-6**),
- տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) (**ԳԿ-7**),
- խնդիրներ լուծելու կարողություն (**ԳԿ-8**),
- որոշումներ կայացնելու կարողություն (**ԳԿ-9**):

բ) Միջանձնային կոմպետենցիաներ (այսուհետև՝ ՄՁԿ)

Միջանձնային կոմպետենցիաները ներառում են.

- քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն (**ՄՁԿ-1**),
- թիմային աշխատանքի կարողություն (**ՄՁԿ-3**),
- միջմշակութային տարբերությունները և բազմազանությունները ընկալելու կարողություն (**ՄՁԿ-4**),
- բարոյական պատասխանատվության կարողություն (**ՄՁԿ-5**),

գ) Համակարգչային կոմպետենցիաներ (այսուհետև՝ ՀԳԿ)

Համակարգչային կոմպետենցիաները ներառում են.

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (**ՀԳԿ-1**),
- հետազոտական կարողություն (**ՀԳԿ-2**),
- ուսումնառության կարողություն (**ՀԳԿ-3**),
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն (**ՀԳԿ-4**),
- ինքնուրույն աշխատելու կարողություն (**ՀԳԿ-5**),
- որակը վերահսկելու կարողություն (**ՀԳԿ-6**):
- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու(**ՀԳԿ-7**),
- տրամաբանական նոր գաղափարներ առաջ քաշելու(**ՀԳԿ-8**),
- որակի մասին հոգացության կարողություն(**ՀԳԿ-9**),
- թիմում աշխատելու(**ՀԳԿ-10**),
- գնահատման գործիքների կիրառելու(**ՀԳԿ-11**),
- նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու(**ՀԳԿ-12**):

դ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (այսուհետև՝ ԱԿ)

• **Առարկայական իմացության**

-սոցիալական կարևորություն ունեցող խնդիրների և գործընթացների գիտական վերլուծության, մասնագիտական գործունեության ընթացքում ծագած խնդիրների գիտական էության բացահայտման ունակություն, ինչպես նաև մասնագիտական և սոցիալական գործունեության տարբեր ոլորտներում հումանիտար, սոցիալական և տնտեսական գիտությունների մեթոդների գործնականում կիրառելու ունակություն (**ԱԿ-1**),

- ծանոթ լինի ժամանակակից ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի հիմնախնդիրներին և հայեցակարգերին (**ԱԿ-2**),

-տիրապետի մասնագիտական հիմնական բաժիններին(**ԱԿ-3**),

-տեղեկացված լինի ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին(**ԱԿ-4**),

-իմանա ֆիզիկական վարժությունների կիրառման մեխանիզմին և ձևակերպման տեխնոլոգիաներին(**ԱԿ-5**),

-իմանա մարզվողների տարիքասեռային և շարժողական առանձնահատկությունները(**ԱԿ-6**),

-տիրապետի հիմնական շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին(**ԱԿ-7**),

-տիրապետի ինֆորմացիայի հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին(**ԱԿ-8**),

-վերլուծման և գնահատման կարողություններ(**ԱԿ-9**),

-մանկավարժական իրավիճակներն ու գործընթացները ըմբռնելու և օբյեկտիվ գնահատելու կարողություն(**ԱԿ-10**),

-ծագած տարաձայնությունները լուծելու կարողություն(**ԱԿ-11**),

-այլ անձանց հետ փոխգործակցելու, կոլեկտիվում նրանց հետ հաղորդակցվելու, տարբեր զարգացման և մտավոր մակարդակի տեր մարդկանց հետ համագործակցելու կարողություն(**ԱԿ-12**),

- մասնագիտական հարցերի շրջանակներում ընդունելի որոշումների հասնելու նպատակով բանակցություններ վարելու կարողություն(**ԱԿ-13**):

➤ **ուսումնադաստիարակչական գործունեության ոլորտում**

-ճանաչողական խնդիրների յուրահատկությունները և դրանց գիտական բովանդակությունը, ինչպես նաև սովորողների տարիքային առանձնահատկություններն ու դրդապատճառները՝ հաշվի առնելով առարկայի դասավանդման ունակությունը **(ԱԿ-14)**

-տիպային և ոչ ստանդարտ հոգեբանա-մանկավարժական ու մեթոդական խնդիրներ լուծելու կարողություն **(ԱԿ 15),**

-Հանրակրթական դպրոցներում և արտադպրոցական հիմնարկներում և կազմակերպություններում „Ֆիզկուլտուրա և սպորտ.. առարկան պատշաճ մակարդակով դասավանդելու կարողություն **(ԱԿ -16),**

-Հանրակրթական դպրոցներում և արտադպրոցական հիմնարկներում և կազմակերպություններում ուսումնական պլանը և առարկայական ծրագրերը իրականացնելու կարողություն **(ԱԿ -17),**

-տնային պայմաններում „Ֆիզիկական կուլտուրա.. առարկայի ուսումնական պլանը և առարկայական ծրագրերը իրականացնելու կարողություն **(ԱԿ -18),**

-երկարօրյա խմբերում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներ իրականացնելու կարողություն**(ԱԿ -19),**

-խորհրդատվական կարողություն **(ԱԿ -20),**

-մասնագիտական ոլորտում ինտերնետի օգտագործման կարողություն **(ԱԿ -21):**

-մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության գիտակցում **(ԱԿ -22),**

-խմբում յուրաքանչյուր երեխայի և մանկական կոլեկտիվի առողջության պահպանման, զարգացման, դաստիարակվածության, կրթվածության իրական մակարդակի վերլուծման և գնահատման կարողություններ **(ԱԿ -23):**

➤ **մեթոդական գործունեության ոլորտում**

- մասնագիտական գործունեության ոլորտում տեղեկատվության հավաքման, վերլուծության, համակարգման և օգտագործման պատրաստվածություն **(ԱԿ-24),**

- ուսումնական ծրագրի, ուսումնամեթոդական ապահովման հիմնավորված ընտրություն և դրանց համուղղում կոնկրետ ուսումնական գործընթացին **(ԱԿ-25),**

- առարկայական ծրագրի թեմաների և բաժինների յուրահատկությունների հիման վրա ուսումնական պարապմունքների պլանավորման ունակություն **(ԱԿ-26),**

- մասնագիտությանը համապատասխան սովորողների գիտահետազոտական գործունեությունը կազմակերպելու պատրաստվածություն **(ԱԿ-27),**

- սեփական մանկավարժական գործունեությունը պլանավորելու, կազմակերպելու, վերլուծելու, ինչպես նաև այն անընդհատ կատարելագործելու ունակություն **(ԱԿ-28),**

- թիմում աշխատելու ունակություն **(ԱԿ-29),**

- կորպորատիվ մշակույթի ձեռքբերում **(ԱԿ-30),**

- միջազգային ստանդարտներին համապատասխան նորարարական ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետում **(ԱԿ-31):**

ե) Ուսուցչական կոմպետենցիաներ (այսուհետև՝ ՈՒԿ)

- ուսումնական նյութը աշակերտական լսարանին պարզ, հստակ, մատչելի, գեղեցիկ լեզվով ներկայացնելու կարողություն **(ՈՒԿ -1),**

- կրթության և դաստիարակության գործընթացը իրականացնելու, խաղային և աշխատանքային գործունեությունը ղեկավարելու, նրանց բազմակողմանի ներդաշնակ զարգացումը ապահովելու կարողություն **(ՈՒԿ -2),**

- ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն **(ՈՒԿ -3),**

- ուսուցման արդյունքների և ուսումնառողների ձեռքբերումները գնահատելու կարողություն **(ՈՒԿ -4),**

- անհատների և խմբերի հետ հաղորդակցվելու կարողություն **(ՈՒԿ -5),**

- ուսուցման բարենպաստ միջավայր ստեղծելու կարողություն **(ՈՒԿ -6),**

- ժամանակն արդյունավետ օգտագործելու կարողություն **(ՈՒԿ -7),**

- սեփական գործունեության արդյունքները գնահատելու և վերլուծելու կարողություն **(ՈՒԿ -8),**

- համագործակցության միջոցով միջառարկայական խնդիրներ լուծելու կարողություն **(ՈՒԿ -9),**

- սովորողների կարիքներին արձագանքելու կարողություն **(ՈՒԿ -10),**

- մանկավարժական կոլեկտիվում հաղորդակցական հմտությունների տիրապետելու կարողություն **(ՈՒԿ -11),**

- անվտանգ մարզումներ իրականացնելու կարողություն **(ՈՒԿ -12),**

- երեխաների առաջին բժշկական օգնությունն ցուցաբերելու կարողություն (ՈՒԿ -13),
- աշակերտների ստեղծագործական աճի ձգտումը խրախուսելու և զարգացումն ապահովելու (ՈՒԿ -14):
- հաշվետվություններ, մանկավարժական և մեթոդական բովանդակությամբ զեկուցումներ, հոդվածներ գրելու կարողություններ (ՈՒԿ -15):

զ) Սոցիալ-անձնային և համամշակութային կոմպետենցիաներ – ՄԱԿ

- Կարողանալ կազմել և իրականացնել մտավոր, մշակութային, բարոյական, ֆիզիկական և մասնագիտական ինքնազարգացման և ինքնակատարելագործման հեռանկարային նախագծեր (ՄԱԿ - 1)
- Կարողանալ համառորեն հասնել նպատակին հաշվի առնելով բարոյական և իրավական նորմերը և պարտականությունները (ՄԱԿ - 2)
- Կարողանալ քննադատորեն վերլուծել և փորձել կուտակած փորձը, փոխել անհրաժեշտության դեպքում իր մասնագիտական գործունեության տեսակը և բնույթը (ՄԱԿ - 3)
- Կարողանալ համագործակցել, վերացնել հակասությունները, լինել հանդուրժող, կարողանալ ադապտացվել սոցիալական միջավայրում (ՄԱԿ - 4)
- Կարողանալ աշխատել ինքնուրույն կոլեկտիվում, ղեկավարել մարդկանց և ենթարկվել (ՄԱԿ - 5)
- Կարողանալ հասկանալ սոցիալական հարաբերությունների մշակույթը, քննադատորեն վերլուծել և փորձել իր սոցիալական փորձը (ՄԱԿ - 6)
- Կարողանալ իրականացնել սոցիալապես կարևոր պատկերացումները առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ (ՄԱԿ - 7)

5. «011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» ՄԱՄՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5.1. Շրջանավարտի որակավորումը՝ մանկավարժության բակալավր, ուսուցիչ:

«011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» մասնագիտությամբ **բակալավրի** պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման նորմատիվային ժամկետը առկա ուսուցման համակարգում 4 տարի է:

5.2. Շրջանավարտի որակավորման բնութագիրը.

« 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում» մասնագիտությամբ **բակալավրը** բուն ավարտելուց անմիջապես հետո կարող է զբաղեցնել հետևյալ պաշտոնները՝

1. Հանրակրթական դպրոցներում՝ որպես որպես ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ,
2. Մարզադպրոցներում, կամավոր մարզական ընկերություններում որպես մարզիչ-մանկավարժ,
3. տարբեր մարզաբազաներում՝ որպես ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդիստ, հրահանգիչ,
4. մանկատներում, արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական կենտրոններում որպես ֆիզիկական դաստիարակության մանկավարժ,
6. ուժային կառույցներում՝ որպես ֆիզիկական պատրաստության մասնագետ,
7. փրկարարական կառույցներում՝ որպես փրկարար,
8. մանկավարժական, գիտա-կրթական կենտրոնների (համալիրների) աշխատակից, դաստիարակչական հաստատությունների մանկավարժ, աշխատակից,
9. մանկավարժական, գիտահետազոտական և ուսումնական հաստատություններում՝ որպես լաբորանտ:

5.2.1. Մասնագիտական գործունեության բնագավառը.

<011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում > մասնագիտությունը առնչվում է գիտության այն բնագավառին, որն իր մեջ ներառում է մարդկային գործունեության եղանակների, միջոցների և մեթոդների այն ամբողջությունը, որոնք ուղղված են հանրակրթական դպրոցներում ֆիզիկական կուլտուրայի դասավանդման, արտադասարանական և արտադպրոցական աշխատանքների կազմակերպման, ուժային կառույցներում աշխատանքներ իրականացնելու, գիտագործնական խնդիրների լուծմանը:

5.2.2. Մասնագիտական գործունեության օբյեկտները.

- հանրակրթական դպրոցներ,
- մարզադպրոցներ,

- կամավոր մարզական ընկերություններ,
- մարզաքաղաքներ,
- մանկատներ,
- արտադասարանական ուսումնադաստիարակչական հիմնարկներ,
- ուժային կառույցներ,
- զինված ուժեր,
- արտակարգ իրավիճակների վարչություն,
- ուսումնագիտական լաբորատորիաներ,
- գիտահետազոտական ինստիտուտներ:

5.2.3. Մասնագիտական գործունեության տեսակները.

<011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում>> մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավորը սույն պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված հիմնարար և մասնագիտական պատրաստությամբ համապատասխան կարող է կատարել մասնագիտական գործունեության տարբեր տեսակները:

5.2.4. Մասնագիտական գործունեության ընդհանրական խնդիրները.

<011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում>> մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավորը կախված մասնագիտական գործունեության տեսակից, պետք է պատրաստ լինի լուծելու հետևյալ մասնագիտական խնդիրները.

ա/ Տիրապետի ընդհանուր մասնագիտական առարկաներին, մասնավորապես, <Ռիթմիկ մարմնամարզություն>, <մարդու անատոմիա>, <Մարդու ֆիզիոլոգիա>, <տարիքային ֆիզիոլոգիա>, <ֆիզդաստիարակության և ֆիզիոլոգիական հիմունքներ>, <Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա>, <Սպորտային մարզման հիմունքներ>, <Կենսամեխանիկա>, <Սպորտային կենսաքիմիա>, <Ուժային պատրաստություն կամ սպորտային պատրաստություն> առարկաներին և արժևորի նրանց դերը մարդու բազմակողմանի դաստիարակության գործում:

- Սովորեցնի երեխաներին ստացած գիտելիքները օգտագործելու ուսումնական գործընթացում, զարգացնի նրանց ունակություններն ու հմտությունները:
- Ծանոթ լինել նշված առարկայական կուրսերին, նրանց օրինաչափություններին և դրանցից բխող բոլոր հետևությունները կիրառել ամենօրյա դասավանդման պրոցեսում:

բ/ Տիրապետի հատուկ մասնագիտական առարկաներին, մասնավորապես

- Ֆիզդաստիարակության և սպորտի պատմություն,
- Հոգեբանություն,
- Սպորտային հոգեբանություն,
- Մանկավարժություն,
- Սպորտային մանկավարժություն,
- Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա,
- Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա,
- Աթլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա,
- Լող և դասավանդման մեթոդիկա,
- Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա,
- Հրաձգային սպորտ և դասավանդման մեթոդիկա,
- Ձեռնամարտ և մարզական (սպորտային) ըմբշամարտին,
- Շախմատ և դասավանդման մեթոդիկա,
- Տուրիզմ,
- Առողջ ապրելակերպ,
- Ադապտիվ ֆիզկուլտուրա կամ բուժական ֆիզկուլտուրա,
- Ռազմամրցակցային խաղեր կամ Օլիմպիական կրթության համակարգը,
- Ըֆպ կամ ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպում,
- Դահուկային պատրաստություն կամ կիրառական ֆիզդաստիարակություն:

գ/ Կազմակերպչական-կառավարչական գործունեության՝

- Հենվելով կրթության և գիտության օրենքի հիմնական դրույթների վրա՝ կազմակերպի իր աշխատանքային գործունեությունը:
- Իմանա վարվելակերպի իրավական նորմերը, որոնք կանոնավորում են անձնական և հասարակական հարաբերությունները:
- Տիրապետի մտածելու մշակույթին, իմանա դրա ընդհանուր օրենքները, կարողանա տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպել գրավոր և բանավոր խոսքը, գիտական հիմունքներով կազմակերպել իր աշխատանքը:
- Անհրաժեշտության դեպքում կարողանալ գոյացած պրոբլեմներին տալ ոչ ստանդարտ լուծումներ:

- Ի վիճակի լինել վարչական պաշտոններ ընդունելը: Կազմակերպել ընդհանուր աշխատանքը և այն ղեկավարել:
- Մեթոդապես և հոգեբանորեն պատրաստ լինի իր մասնագիտության շրջանակներում փոխելու գործունեության տեսակն ու բնույթը:

5.2.5 մասնագիտությամբ շրջանավարտներին ներկայացվող պահանջները

✓ **<011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >** մասնագիտական խնդիրները լուծելու նպատակով **բակալավորը** կատարում է հետևյալ գործառնությունները՝

- ա/ ուսումնասիրում է.
- Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական,
- Ընդհանուր մաթոմատիկական և բնագիտական,
- Ընդհանուր մասնագիտական,
- Հատուկ մասնագիտական դասընթացները,

Ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ՝

- Կուրսային աշխատանքներ,
- Ուսումնական և արտադրական պրակտիկաներ,
- Ավարտական ամփոփիչ քննություններ

<011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում > գծով մանկավարժության բակալավորը պետք է ծանոթ լինի՝

- իր մասնագիտական գործունեության բնագավառին առնչվող իրավական ակտերին, որոշումներին, կարգադրություններին, մեթոդական և նորմատիվային նյութերին,
- գործող չափորոշիչներին, բնագավառի սարքավորման, ինֆորմատիկայի միջոցների տեխնիկատնտեսական ցուցանիշներին, տեխնոլոգիաներին, դրանց շահագործման կարգացույցներին,
- գիտահետազոտական աշխատանքների իրականացման արդյունքով ստացված տվյալների ներկայացման, հաշվետվությունների և տեխնիկական փաստաթղթերի կազմման եղանակներին,
- աշխատանքային օրենսդրության հիմունքներին, աշխատանքի պաշտպանության նորմերին և կանոններին:

5.2.6. Մասնագիտական հարմարման հնարավորությունը.

<< 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >> մասնագիտության մանկավարժության բակալավորը կարող է համարվել հարակից մասնագիտական գործունեության հետևյալ տեսակներին՝

1. տարբեր մարզաբազաներում՝ որպես ֆիզկուլտուրայի մեթոդիստ, հրահանգիչ,
2. մանկատներում, արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական կենտրոններում որպես մանկավարժ,
3. ուժային կառույցներում՝ որպես ֆիզիկական պատրաստության մասնագետ,
4. փրկարարական կառույցներում՝ որպես փրկարար,
5. մանկավարժական գիտական-կրթական կենտրոնների (համալիրների) աշխատակից,
6. դաստիարակչական հաստատությունների մանկավարժ, աշխատակից

5.3. Շրջանավարտի կրթությունը շարունակելու հնարավորությունը

<< 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >> մասնագիտության գծով մանկավարժության բակալավորի մասնագիտությամբ բարձրագույն մասնագիտական կրթության հիմնական կրթական ծրագիրը յուրացրած **բակալավորը** պատրաստ է կրթությունը շարունակելու՝

- Համապատասխան ժամկետներում՝ ստանալու բակալավորի որակավորման աստիճան 2-րդ մասնագիտության գծով.
- մագիստրատուրայում՝ ստանալու **<<Ֆիզիկական կուլտուրա և սպորտ>>-ի մագիստրոսի** աստիճան,
- մագիստրատուրայում՝ ստանալու այլ որակավորման աստիճան:

6. ԴԻՄՈՐԴԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

6.1. Դիմորդի նախորդող կրթական մակարդակը՝
միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն կամ միջին մասնագիտական կրթություն:

6.2. Դիմորդը պետք է ունենա՝
պետական մուշի վկայական միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության, կամ միջին մասնագիտական կրթության, կամ նախնական մասնագիտական կրթության մասին, որում կա գրառում դիմորդի միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն ստանալու մասին, կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության մասին:

7. << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >>
ՄԱՆՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

7.1. Բակալավրի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիրը մշակվում է պետական կրթական չափորոշիչով և ներառում է՝ մասնագիտության ուսումնական պլանը, ուսումնական դասընթացների և պրակտիկաների ծրագրերը:

7.2. Բակալավրի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի իրականացման պայմաններին և ուսումնառության ժամկետներին ներկայացվող պահանջները կամոնակարգվում են պետական կրթական չափորոշիչով:/Հավելված 12/

7.3. Բակալավրի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիրը ձևավորվում է հանրապետական, բուհական, ուսանողի կողմից ընտրովի և ֆակուլտատիվ բաղադրիչների դասընթացներից:

Ուսանողի կողմից ընտրովի դասընթացները յուրաքանչյուր կրթաբլոկում բովանդակորեն լրացնում են հանրապետական բաղադրիչում նշված դասընթացները:

7.4. Բակալավրի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիրը նախատեսում է հետևյալ կրթաբլոկներում ընդգրկված դասընթացների ուսումնասիրումը՝

- ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական՝ <US,
- ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական՝ <Բ,
- ընդհանուր մասնագիտական՝ <ՄԴ,
- հատուկ մասնագիտական՝ <Մ,

- Այլ բաղադրիչներ (բաժիններ)՝
- պրակտիկաներ,
- ամփոփիչ ատեստավորում:

7.5. Մանկավարժության բակալավրի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրի բուհական բաղադրիչի բովանդակությունը ապահովում է շրջանավարտի պատրաստությունը պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված որակավորման բնութագրի համաձայն:

Դասընթացները բաժանվում են մոդուլների, և յուրաքանչյուր դասընթացի մոդուլի ու առարկայի յուրացման արդյունքում նշվում են այն կոմպետենցիաները, որոնք անհրաժեշտ են ապագա մասնագիտական գործունեության կամ մագիստրոսի կրթական ծրագրով ուսուցումը շարունակելու համար:

Բակալավրի պատրաստման ՀԿԾ-ը պարտադիր կերպով ներառում են հետևյալ առարկաները.

- **ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական.**

- Հայոց պատմություն,
- հայոց լեզու և գրականություն,
- մասնագիտական ռուսաց լեզու,
- փիլիսոփայություն,

կամընտրական դասընթաց.

- Քաղաքագիտություն, իրավագիտություն կամ - տնտեսագիտություն,
- մշակութաբանություն, համաշխարհային մշակույթի տեսություն և պատմություն կամ հայ մշակույթ,
- կրթության սոցիոլոգիա կամ սոցիոլոգիա,
- մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/,կամ /գերմաներեն/, կամ /ֆրանսերեն :

Ընդհանուր մաթեմատիկական կամ բնագիտական առարկաներ.

- Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ,
- համակարգչային գործ,
- քաղաքաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներ:

Կամընտրական դասընթացներ.

-Բժշկագիտություն և առողջության պահպանում կամ մարզական բժշկություն, կամ ֆիզդաստիարակության և սպորտի հիգիենա:

Ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ.

- Ռիթմիկ մարմնամարզություն,
- Մարդու անատոմիա,
- Մարդու ֆիզիոլոգիա,
- Տարիքային ֆիզիոլոգիա,
- Ֆիզդաստիարակության ֆիզիոլոգիական հիմունքներ,
- Սպորտային կենսաքիմիա,

- Կենսամեխանիկա,
- Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա,
- Սպորտային մարզման հիմունքներ:

Կամընտրական դասընթացներ.

-Ուժային պատրաստություն կամ սպորտային պատրաստություն:

Հատուկ մասնագիտական առարկաներ.

- Ֆիզդաստիարակության և սպորտի պատմություն,
- Հոգեբանություն,
- Սպորտային հոգեբանություն,
- Մանկավարժություն,
- Սպորտային մանկավարժություն,
- Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա,
- Մարզական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա,
- Թեթև ատլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա,
- Լող և դասավանդման մեթոդիկա,
- Շարժական խաղեր և դասավանդման մեթոդիկա,
- Հրաձգային սպորտ և և դասավանդման մեթոդիկա,
- Ձեռնամարտ և սպորտային ըմբշամարտ,
- շախմատի դասավանդումը դպրոցում,
- Մարզական կառույցներ,
- Տուրիզմ:

Կամընտրական դասընթացներ.

-Աղապտիվ ֆիզկուլտուրա կամ առողջ ապրելակերպ կամ Բուժական ֆիզկուլտուրա,

- ռազմամրցակցային խաղեր կամ Օլիմպիական կրթության համակարգ,
- ԸՖՊ կամ ֆիզդաստիարակության կազմակերպում,
- Դահուկային պատրաստություն կամ կիրառական ֆիզդաստարակություն:
- Համակարգչի կիրառությունը ուսումնական գործընթացում կամ ֆիզդաստիարակության կազմակերպում:

Այլ բաղադրիչներ.

- Կուրսային աշխատանքներ,
- Արտադրական պրակտիկա,
- Ավարտական ամփոփիչ քննություններ:

Ընթացակարգային տեսակետից առարկաները բաժանվում են երեք խմբի, առարկաներ՝

- ա) որոնց ուսուցումը պարտադիր է և դասավանդվում է խիստ հաջորդաբար,
- բ) որոնց ուսուցումը պարտադիր է, բայց ոչ խիստ հաջորդաբար,
- գ) առարկաներ ուսանողի ընտրությամբ:

- Յուրաքանչյուր առարկայի ուսումնական ծրագրում հստակ ձևակերպվում են ուսուցման վերջնական արդյունքները՝ ձևավորվող կոմպետենցիաները՝ գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները (ամբողջ ՀԿԾ-ի մակարդակով) օրգանական միասնության մեջ:

8. << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >> մասնագիտությամբ շրջանավարտին ներկայացվող պահանջները

8.1. Գիտենա՝

- ՀՀ Սահմանադրության և իր բնագավառի օրենքները
- Սոցիալ-հումանիտար և տնտեսագիտական առարկաների հիմնական դրույթները
- Մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող վարվելաձևի կուլտուրայի էթիկական և իրավական նորմերը
- Կրթության դերը քաղաքակրթության զարգացման արդի ժամանակշրջանում
- Կրթական դաշտի հիմնական ձևերը, աստիճանները և մակարդակները
- Ուսումնական գործընթացի մեթոդներն և մեթոդիկան
- Ժամանակակից փիլիսոփայական ուղղություններ, կեցության մասին գիտության հիմնադրույթները, նյութականի և վերացականի հասկացությունները, մատերիայի կազմակերպման ձևերը
- Հայ ժողովրդի պատմությունը և արդի քաղաքագիտական զարգացումները
- Մանկավարժական, հոգեբանական և մեթոդական նորմերը, դաստիարակության և ուսուցման հնարները
- Տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրո և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները

- Ժամանակակից բնագիտության հիմնական սկզբունքները և հայեցակարգերը, բնապահպանական գյուղալ և տարածքային հիմնախնդիրները
- Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակներում վարվելակերպի կանոնները
- Ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները:
- Անձի ձևավորման և զարգացման օրինաչափությունները:
- Դպրոցականների զարգացման անատոմիո-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները:
- Երեխաների հիվանդությունների հիմնական նախանշանները:
- Կրթության կազմակերպման հիմնական ձևերը, աստիճանները և մակարդակները:
- Ժամանակակից տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաների կիրառման սկզբունքները:
- Ինքնուրույն ուսումնական և մեթոդական նյութեր մշակելու, դասերը պլանավորելու, վերլուծելու, աշակերտների մեջ ուսումնական դրդապատճառներ առաջացնելու կարողություն:
- Ուսումնական գործընթացում առկա մեթոդական խնդիրները առանձնացնելու և առաջադրելու կարողություն:

8.2. Կարողանա՝

- Կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության և գիտության օրենքի հիմնական դրույթների վրա
- Տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպել գրավոր և բանավոր խոսքը, գիտական հիմունքներով կազմակերպել իր աշխատանքը
- օրենսդրությունից ելնելով հաստատել և կարգավորել իրավահարաբերություններ աշակերտների, նրանց ծնողների կամ խնամակալների, գործընկերների, ուսումնական, աշխատանքային կազմակերպությունների ղեկավարության հետ, պաշտպանելով սովորողների իրավունքները, իրականացնել իր լիազորությունները, համակարգել, մեկնաբանել և ներկայացնել բովանդակային տեղեկատվություն մասնագիտական միջավայրում, օգտագործել իր ձեռքբերումները մասնագիտական գործունեության ընթացքում,
- սովորողների մեջ ձևավորել դրդապատճառներ ուսման նկատմամբ, սովորածը կիրառելու գիտակցում, նպաստել սովորողների մեջ ինքնակառավարման, նախաձեռնողական ունակությունների ձևավորմանն ու զարգացմանը,
- պլանավորել իր մանկավարժական գործունեությունը և սահմանել նպատակներ՝ հաշվի առնելով սովորողների անհատական առանձնահատկությունները և տարբերությունները, դասավանդման գործընթացում ներառել կրթական առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողներին, ստեղծել հարգանքի և փոխըմբռնման վրա հիմնված բարենպաստ կրթական միջավայր, հաղորդակցման ազատ ու բարեկիրթ մթնոլորտ,
- կայացնել արդարացի վճիռներ տարբեր իրավիճակներում,
- կիրառելով դասավանդման առավել արդյունավետ տեխնոլոգիաներ ապահովել տարբերակված ուսուցման կազմակերպում՝ հետերոգեն խմբերի առկայության պայմաններում,
- կանխատեսել և գնահատել աշակերտի սեփական գործունեությունը, վերլուծել և անդրադարձ կատարել,
- կիրառել գնահատման տարբեր ձևեր,
- հետևողականորեն կատարելագործել իր առարկայական մասնագիտական գիտելիքներն ու հմտությունները,
- կարողանա պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել դպրոցական տարիքի երեխաների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
- կարողանա լուծել խնդիրներ, կայացնել որոշումներ,
- աշխատել համակարգչի վրա, ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ, դրանք համակարգել, վերլուծել,
- ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների բնագավառում ինքնուրույն ձեռք բերել գիտելիքներ՝ օգտագործելով ժամանակակից տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաները,
- պլանավորել և իրականացնել մանկավարժական գիտափորձ, կատարել եզրահանգումներ, ընդհանրացնել ստացված փորձարարական արդյունքները, ներկայացնել ստացված արդյունքները:

8.3. Տիրապետի՝

- Անձնական և հասարակական հարաբերությունները կանոնավորող վարվելակերպի իրավական նորմերին
- Մտածելու կուլտուրային և նրա ընդհանուր օրենքներին

- մասնագիտական ոլորտի լեզվին (գրավոր և բանավոր) և երկու օտար լեզուներով հաղորդակցմանը,
- Տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին
- Կրթության և դաստիարակության մանկավարժական ժամանակակից մեթոդներին
- Հնարների և գիտելիքների անհրաժեշտ համակարգին՝ հետագա մասնագիտական գործունեության համար
- Վերլուծության անհրաժեշտ մեթոդի ընտրության և դրա դասավանդման մեթոդիկայի մեթոդաբանությանը
- ուսուցման նորագույն մեթոդներին և հնարներին,
- տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաների կիրառմանը՝ ուսուցման գործընթացում,
- ստուգման և գնահատման համակարգերին,
- ֆիզիկական և հոգևոր կատարելագործման ուղղիներին,
- մասնագիտական ոլորտում անհրաժեշտ առարկայական գիտելիքներին,
- հոգեբանա-մանկավարժական ու մեթոդական խնդիրների լուծման մեթոդներին,
- Հետազոտությունների պլանավորման և կազմակերպման մեթոդներին:

8.4. << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >> մասնագիտությամբ բակլավրի հիմնական կրթական ծրագրի մոդուլային կառուցվածքը

N	ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՅՈՒՐԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳՐՎՈՂ ԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	Ձևավորվող կոմպետենցիաներ
ԴԸ 1	ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ – ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ (20 կրեդիտ)	
1.	Հայոց պատմություն – 4 կրեդիտ	ԳԿ-1, 3,4,5, ՀԳԿ-8
2.	Հայոց լեզու և գրականություն-4 կրեդիտ	ԳԿ-1,3,4,5, ՀԳԿ-8
3.	Մասնագիտական ռուսաց լեզու – 8 կրեդիտ	ԳԿ-5, ՄՁԿ-2,3,4,ՀԳԿ-4
4.	Փիլիսոփայություն - 4 կրեդիտ	ԳԿ-1,3,ՀԳԿ-8,ԱԿ-1
	ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ*-16կրեդիտ	
5.	Քաղաքագիտություն կամ Իրավագիտություն կամ Տնտեսագիտություն -2 կրեդիտ	ԳԿ-1,3, ՈԻԿ-5, ՄՁԿ-2,3,4,5, ՀԳԿ-3,4, 7, 8,12, ԱԿ-1, ՈԻԿ-5,6,9,11,14
6.	Մշակութաբան. կամ Կրթության սոցիոլոգիա.- 2 կրեդիտ	ԳԿ-1,3, ՈԻԿ-5, ՄՁԿ-2,3,4,5, ՀԳԿ-3,4, 7, 8,12, ԱԿ-1, ՈԻԿ-5,6,9,11,14
7.	Օտար լեզու /անգլերեն/ կամ գերմաներեն, կամ ֆրանսերեն-12 կրեդիտ	ԳԿ-5, ՄՁԿ-2,3,4,ՀԳԿ-4
ԴԸ 2	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԱԹԵՍԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ (6 կրեդիտ)	
1.	Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ-2կրեդիտ	ԳԿ-1,3,6,7,ՄՁԿ-1,3,4, ՀԳԿ-7,9,ԱԿ-1,6,9,14,17, 18,22,23,24,ՈԻԿ-9,10,11
2.	Համակարգչային գործ-2 կրեդիտ	ԳԿ-1,3,6,7,ՄՁԿ-1,3,4, ՀԳԿ-7,9,ԱԿ-1,6,9,14,17, 18,22,23,24,ՈԻԿ-9,10,11
3.	Քաղ. պաշտպան. և արտ.իրավիճակներ-2 կրեդիտ	ԳԿ-2,9, ՄՁԿ-4, ՀԳԿ-1,4, ԱԿ-1,11,13,14,16, ՈԻԿ-2,7, 10,

4.	Տարիքային ֆիզիոլոգիա-2 կրեդիտ	ԳԿ-1,3,6,7,ՄՁԿ-1,3,4, ՀԳԿ-7,9,ԱԿ-6,9,ՈԻԿ- 9,10,11
ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ -2 կրեդիտ		
5.	Բժշկագիտություն և առողջության պահպանում կամ մարզական բժշկություն կամ ֆիզդաստիարակության և սպորտի հիգիենա-2 կրեդիտ	ԳԿ-9, ՄՁԿ-2,7,ՀԳԿ- 1,2,4,ԱԿ-1,3,24, ՈԻԿ- 12,13,
ԴԸ 3 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ (38 կրեդիտ)		
1.	Ռիթմիկ մարմնամարզություն-6 կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-10,12,ԱԿ- 3,5,15,16,19,30,ՄՁԿ- 4,6,ՈԻԿ-2,14,ՍԱԿ-6
2.	Մարդու անատոմիա - 7 կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-1,3,5,7,ԱԿ- 1,6,14,23, ՈԻԿ-4,ՍԱԿ-7
3.	Մարդու ֆիզիոլոգիա- 4 կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-1,3,5,7,ԱԿ- 1,6,14,23, ՈԻԿ-4,ՍԱԿ-7
4.	Տարիքային ֆիզիոլոգիա-2կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-1,3,5,7,ԱԿ- 1,6,14,23, ՈԻԿ-4,ՍԱԿ
5.	Ֆիզ. դաստ.ֆիզիոլոգիական հիմունքներ -4 կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-1,3,5,7,ԱԿ- 1,6,14,23, ՈԻԿ-4,ՍԱԿ-7
6.	Ֆիզ.դաստ. տեսություն և մեթոդիկա -8 կրեդիտ	ԳԿ-2,3, ՄՁԿ-2,3, ՀԳԿ- 1,2,3,5,6,7,9,11,ԱԿ- 2,3,4,5,6,7,9,10,12,13,16,1 7,18,19,22,23,24,25,26,27, 28,ՈԻԿ2,3,4,6,7,9,12,13,1 5,ՍԱԿ-1,4,5,7
7.	Սպորտային մարզման հիմունքներ-3 կրեդիտ	ԳԿ-2,3, ՄՁԿ-2,3, ՀԳԿ- 1,2,3,5,6,7,9,11,ԱԿ- 2,3,4,5,6,7,9,10,12,13,16,1 7,18,19,22,23,24,25,26,27, 28,ՈԻԿ2,3,4,6,7,9,12,13,1 5,ՍԱԿ-1,4,5,7
6.	Սպորտային կենսաքիմիա - 2 կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-1,3,5,7,ԱԿ- 1,6,14,23, ՈԻԿ-4,ՍԱԿ-7
7.	Կենսամեխանիկա-2 կրեդիտ	ԳԿ-3, ՀԳԿ-1,3,5,7,ԱԿ- 1,6,14,23, ՈԻԿ-4,ՍԱԿ-
ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ -3 կրեդիտ		
1	Ուժային պատրաստ. կամ սպորտային պատրաստություն-3 կրեդիտ	ԳԿ-10,11, ՀԳԿ- 1,2,3,5,6,7,12,ԱԿ- 2,3,4,5,6,7,9,16,17,18,19,2 0, ՈԻԿ-2,3,4,8,9,12,15
ԴԸ 4 ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ (կրեդիտ)		
1.	Ֆիզ. դաստ.և սպորտի պատմություն-3կրեդիտ	ԳԿ-1,3,7,ՄՁԿ-3,6, ՀԳԿ- 1,3,5,7,10,11,ԱԿ- 1,2,3,5,9,13,16,19,22,25,27 ՈԻԿ-2,3,8,9,15, ՍԱԿ- 1,2,3,5
2.	Հոգեբանություն-5 կրեդիտ	ԳԿ-2,3,8,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ-1,2,3,4,7,10,ԱԿ- 1,3,5,9,10,11,12,14,15,19,2 0,23,25,26,29 ՈԻԿ- 12,4,5,6,8,9,10,11,15 ՍԱԿ-1,2,3,4,5
3.	Սպորտային հոգեբանություն-2կրեդիտ	ԳԿ-2,3,8,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ-1,2,3,4,7,10,ԱԿ- 1,3,5,9,10,11,12,14,15,19,2 0,23,25,26,29 ՈԻԿ- 12,4,5,6,8,9,10,11,15

		ՄԱԿ-1,2,3,4,5
4.	Մանկավարժություն-5 կրեդիտ	ԳԿ-2,3,8,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ-1,2,3,4,7,10,ԱԿ- 1,3,5,9,10,11,12,14,15,19,2 0,23,25,26,29 ՈԻԿ- 12,4,5,6,8,9,10,11,15 ՄԱԿ-1,2,3,4,5
5.	Սպորտային մանկավարժության -3 կրեդիտ	ԳԿ-1,3,7,ՄՁԿ-3,6, ՀԳԿ- 1,3,5,7,10,11,ԱԿ- 1,2,3,5,9,13,16,19,22,25,27 ՈԻԿ-2,3,8,9,15, ՄԱԿ- 1,2,3,5
6.	Մարմնամարզ. և դաս. մեթոդիկա-21 կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7
7.	Մարզական խաղեր և դաս. մեթոդիկա-28կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7
8.	Թեթև ատլետիկա և դաս. մեթոդիկա-22 կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7
9.	Լող և դաս. մեթոդիկա-3 կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7
10.	Շարժական խաղեր և դաս. մեթոդիկա-4 կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7
11.	Հրաձգային սպորտ և դաս. մեթոդիկա-3կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7
12.	Շախմատի դաս.-ը դպրոցում-4 կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՄԱԿ-1,2,3,7

13.	Մարզական կառույցներ-2կրեդիտ	ԳԿ-2,8,9, ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ-1,4,6,10,ԱԿ- 2,4,18,ՈւԿ-2,4
14.	Տուրիզմ-3 կրեդիտ	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՍԱԿ-1,2,3,7
ԸՆՏՐՈՎԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑ *		
1.	Աղապտիվ ֆիզկուլտուրա կամ առողջ ապրելակերպ կամ բուժական ֆիզկուլտուրա-3 կրեդիտ	ԳԿ-9, ՄՁԿ-2,7,ՀԳԿ- 1,2,4,ԱԿ-1,3,24, ՈԻԿ- 12,13,
2.	Ռազմամրցակցային խաղեր կամ Օլիմպիական կրթության համակարգ	ԳԿ-10,11, ՀԳԿ- 1,2,3,5,6,7,12,ԱԿ- 2,3,4,5,6,7,9,16,17,18,19,2 0, ՈԻԿ-2,3,4,8,9,12,15
3.	ԸՖՊ կամ ֆիզդաստիարակության կազմակերպում	ԳԿ-2,3, ՄՁԿ-2,3, ՀԳԿ- 1,2,3,5,6,7,9,11,ԱԿ- 2,3,4,5,6,7,9,10,12,13,16,1 7,18,19,22,23,24,25,26,27, 28,ՈԻԿ- 2,3,4,6,7,9,12,13,15,ՍԱԿ- 1,4,5,7
4.	Դահուկային պատրաստություն կամ կիրառական ֆիզդաստիարակություն	ԳԿ-1,2,3,7,ՄՁԿ-2,3,5, ՀԳԿ- 1,2,3,4,5,6,7,9,11,ԱԿ- 1,2,3,5,6,7,9,16,17,18,19,2 4,25,26,28,31,ՈԻԿ- 1,2,3,4,6,7,8,9,12,13,15, ՍԱԿ-1,2,3,7
ԱՅԼ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԿՈՒՐՍԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ (կրեդիտ)		
1.	Կուրսային աշխատանք (մասնագիտական) – 3 կրեդիտ Կուրսային աշխատանք (մեթոդիկաներ, մանկավարժ., հոգեբան.) - 3 կրեդիտ	ՈԻԿ-2, ՈԻԿ-4, ՈԻԿ-7, ՈԻԿ-8, ՀԳԿ-1, ԱԿ-9, ԻԿ-7, ԻԿ-9
ՊՐԱԿՏԻԿԱՆԵՐ		
2.	Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա– 12 կրեդիտ	ԳԿ-1, ԳԿ-2, ԳԿ-3, ԳԿ-9, ՄՁԿ-3, ՄՁԿ-5, ՀԳԿ-4, ՀԳԿ-6, ԱԿ-4, ԱԿ-5, ԱԿ-7, ԱԿ-8, ԱԿ-10, ԱԿ-11, ԱԿ- 12, ԱԿ-14, ՈԻԿ-2, ՈԻԿ-5, ՈԻԿ-6, ՈԻԿ-10, ՈԻԿ-12, ՈԻԿ-13
ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ		
3.	Պետական քննություն կամ ավարտական աշխատանք-3կրեդիտ Պետական քննություն – 3 կրեդիտ	ԳԿ-1, ԳԿ-3, ՀԳԿ-1, ՀԳԿ-2, ՀԳԿ-5, ՀԳԿ-6, ԱԿ-1, ԱԿ-2, ԱԿ-3, ԱԿ-4, ԱԿ-10, ՈԻԿ-2, ՈԻԿ-4, ՈԻԿ-8, ՈԻԿ-11,
Ծանոթություն՝ *) Ուսանողն ընտրում է աստղանիշով նշված դասընթացներից միայն մեկը:		

**8.5. << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱՆ**

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

Դասընթացներ	ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ, ՍՈՂՈՒՆՆԵՐԻ, ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆՆԵՐԸ	Կրեդիտներ
ԴԸ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ	37
1.	<p><u>Հայոց պատմություն</u> Ընդհանուր դասընթացի հիմնական նպատակն է ներկայացնել Հայկական լեռնաշխարհը՝ որպես հայ ժողովրդի բնօրրան, հայկական հնագույն պետությունը: Լուսաբանել Արտաշեսյան, Արշակունյաց և Բագրատունյաց արքայա-տոհմերի պատմությունը, Գլխկյան հայոց պետությունը: Բացահայտել միջնա-դարում և նոր ժամանակներում հայ ազգայինազատագրական շարժման առանձնահատկությունները, սոցիալտնտեսական, մշակութային և հոգևոր կյանքը, պետականությունների անկման պատճառները: Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին, արևմտահայության վիճակը և 19-րդ դարի 2-րդ կեսի ազգային ազատագրական շարժումները, հայկական հարցի միջազգայնացումը, Հայոց Մեծ Եղեռնը, 1-ին հանրապետության հռչակումը, Խորհրդային Հայաստանի պատմությունը, Արցախյան շարժումը և ՀՀ-ի հռչակումը:</p> <p>Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին մատուցել հայոց պատմության նոր և նորագույն շրջանը: Դասավանդման ընթացքում շեշտը դրվում է ազգայինազատագրական շարժումների և Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ հանրապետությունների պատմության վերլուծության վրա:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթ կլինի հայ ժողովրդի նոր և նորագույն պատմությանը. 2. կկարողանա վերլուծել հայ ազգային-ազատագրական շարժման կարևորագույն իրադարձությունները, Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ հանրապետությունների պատմությունը և դասեր քաղել անցյալի թույլ տված սխալներից. 3. կկարողանա իր գիտելիքները լայնորեն օգտագործել իր աշխատանքային, հատկապես կրթական գործընթացներում: 	4
2.	<p><u>Հայոց լեզու և գրականություն</u> Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի գիտելիքները հայոց լեզվի և գրականության ոլորտում</p> <p>Հայոց լեզվի կազմավորումը և զարգացման փուլերը: Հնդեվրոպական լեզվաընտանիք: Հայերենը որպես նրա առանձին ճյուղ: Հայերենի կետադրությունը: Կետադրական նշաններ: Թեմա 3. Ժամանակակից գրական հայերենի կազմավորումը: Զարգացման փուլերը: Արևելահայ և արևմտահայ գրական լեզուներ: Թեմա 4. Հայերենի բառակազմության միջոցները (ածանցում, բառաբարդում, հապավում): Հնաբանություններ, օտարաբանություններ, նորաբանություններ: Թեմա 5. Ձևաբանություն: Հայերենի խոսքի մասերը: Դասակարգման հիմունքները :</p> <p>- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ կարողանա կատարել մշակումներ հարևանարարված թեմաների շուրջ, հարստացնեն բառապաշարը, կարողանան կատարել հնչյունաբանական, բառակազմական, ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ,</p> <p>- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ գործնական գրությունները ճիշտ ձևակերպելու մեխանիզմներին:</p>	4
3.	<p><u>Մասնագիտական ռուսաց լեզու</u> Ծրագիրը կազմված է թեմատիկ սկզբունքով: Յուրաքանչյուր թեմային կցվում են միկրոթեմաներ և լեզվական համակարգի բոլոր մակարդակները /հնչյունաբանություն, օրֆոէպիա, բառակազմություն, քերականություն և ոճաբանություն/ ընդգրկող լեքսիկաքերականական նյութեր: Ծրագիրն ընդգրկում է. տեքստի պլանի, կոնսպեկտի, մեկնաբանման, գրախոսականի կազմում, խոսքային գործունեության բոլոր ձևերի զարգացման աշխատանք: Ռեֆերատների կազմում և պաշտպանություն: Արտալսարանային ընթերցանության ծրագրի իրականացում: Թարգմանչական հմտությունների զարգացում: Պատկերացում թարգմանության նպատակի, նրա ոճային, ժանրային և բնագավառային ձևերի մասին:</p> <p>Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի տիրապետումը ռուսաց լեզվի համակարգին, ապահովել բանավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակությունները հաղորդակցվելու համար տարբեր լեզվական ոլորտներում :</p> <p>ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝ տիրապետի ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքին, կարողանա ճիշտ կազմել իր բանավոր խոսքը, կկարողանա մասնակցել երկխոսություններին,</p> <p>ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ կարողանա վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստ :</p> <p>Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը՝ հաղորդակցվելու համար ռուսալեզու տարբեր ոլորտներում:</p> <p>-Կարողանա՝ կիրառել ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները, կտիրապետի</p>	8

	<p>տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.կտիրապետի մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքներին.կկարողանա վերարտադրել մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնել նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ. -Գիտենա՝ թարգմանել մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն:</p>	
4.	<p>Մասնագիտական օտար լեզու Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում / ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել / ԿԱՐՈՂԱՆԱՄ՝ կկարողանա համակարգել նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.կունենա անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ. - ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝ կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից: Կտիրապետի մասնագիտական հիմնական տերմիններին</p>	8
5.	<p>Փիլիսոփայություն Փիլիսոփայության առարկան, փիլիսոփայությունը որպես աշխարհայացքի տեսական ձև: Փիլիսոփայության փոխհարաբերությունները կրոնի, արվեստի և գիտության հետ: Փիլիսոփայության տեղը գիտական իմացության և մշակույթի համակարգում: Փիլիսոփայության ձևավորումը, անտիկ փիլիսոփայությունը: Փիլիսոփայական միտքը միջնադարում և վերածննդի դարաշրջանում: Փիլիսոփայությունը, նոր դարաշրջանում: Ժամանակակից փիլիսոփայության ընդհանուր բնութագիրը: Փիլիսոփայական միտքը Հայաստանում: Գոյաբանություն, աշխարհի փիլիսոփայական բացատրությունը: Փիլիսոփայական կատեգորիաները: Իմացության ձևերը, կառուցվածքը: Գիտելիքի, գիտության հասկացությունը: Մեթոդաբանություն: Մարդու հիմնահարցը փիլիսոփայության մեջ: Մարդկային գոյությունը, անձնավորություն, անձի իրավունքներն ու պարտավորությունները: Նշան և նշանակություն, բացատրություն և հասկացություն, հերմենևտիկայի հայեցակարգը: Հասարակությունը որպես փիլիսոփայության ուսումնասիրության առարկա: Հասարակության կառուցվածքը՝ տնտեսական, ընկերային, քաղաքական և հոգևոր ոլորտներ: Տնտեսության, քաղաքականության, իրավունքի, պետության, բարոյականության հիմնահարցերի վերլուծությունը: Մշակույթի փիլիսոփայական ըմբռնումը: Արժեքաբանություն, փիլիսոփայական արժեքաբանության նշանակությունը:</p>	4
ԲՈՒՀԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉ		
6.	<p>Տնտեսագիտություն Ուսանողների մոտ ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ: -Կարողանա՝ կյուրացնի տնտեսագիտության հիմունքները, պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին: -Գիտենա Տնտեսագիտության առարկան և մեթոդը: Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները:Տնտեսության շուկայական համակարգը: Մենաշնորհային շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: Սպառողի վարքագծի տեսություն: Արտադրության ծախսերը: Գնի և արտադրության ծավալի որոշումը: Ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: Ռեսուրսների գների ձևավորումը: Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: Փողի էությունը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: Պետական բյուջեն և ֆիսկալ քաղաքականությունը: Միջազգային տնտեսական համագործակցություն: Անցումային տնտեսության հիմունքները: Կոռուպցիայի տնտեսական պատճառները և դրա դեմ պայքարի մեթոդները անցումային տնտեսությունում:</p>	3
ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ		
7.	<p>ա.Քաղաքագիտություն Քաղաքագիտություն առարկան և հետազոտության մեթոդները: Քաղաքական գիտության գործառնությունները: Իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի ինստիտուտ: Քաղաքական ռեժիմներ /վարչակարգեր/ : Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Քաղաքական առաջնորդներ և էլիտաներ: Քաղաքացիական հասարակություն և պետություն: Քաղաքական մշակույթ: Քաղաքական գործընթացներ:Ազգեր և ազգայնություն: Քաղաքական կոնֆլիկտներ: Երկրաքաղաքականություն և երկրաքաղաքական իրադրությունը մերօրյա Հայաստանի շուրջ: Քաղաքական տեսությունը գլոբալացման պայմաններում: Քաղաքական մենեջմենթ և տեխնոլոգիաներ:</p> <p>բ. Իրավագիտություն Իրավագիտության հետազոտության օբյեկտը և առարկան, խնդիրները և մեթոդները: Հասարակություն, պետություն և քաղաքական իշխանություն հասկացությունները: Պետություն և քաղաքացիական հասարակարգ: Իրավա-կան պետություն. իրավական պետության կազմավորման խնդիրներն ու ուղիները: Իրավունք, իրավունքի նորմերը, ձևերը, կիրառման ոլորտները և կառուց-վածքը: Սահմանադրությունը որպես պե-տու-թյան և հասարակության հիմնական օրենք: Սահմա-նադրական կարգի հիմունքները, քաղաքացիական, աշխատանքային և ընտանեկան իրավունքի հիմունքները: Իրավական</p>	2

	<p>հարաբերություններ, ֆիզիկական և իրավական անձեր, նրանց իրավունքները և իրավական կարողությունները: Կրթա-կան համակարգի և մշակույթի ոլորտների իրավական հիմունքները, միջազգային իրավական նորմերը, ուսանողի գործունեության կազմակերպման իրավական հիմունքները, նրա իրավունքների պաշտպանության իրականացման մեխանիզմները:</p> <p>գ. Քաղաքական պատմություն Քաղաքական ուսմունքների պատմության առարկան և մեթոդաբանական հիմնախնդիրները: Հին Արևելքի (Հնդկաստան, Չինաստան) իրավաքաղաքական ուսմունքները: Անտիկ աշխարհի իրավաքաղաքական ուսմունքները: Հին Հունաստանի իրավաքաղաքական ուսմունքները, Հին Հռոմի իրավաքաղաքական և կրոնաքաղաքական միտքը: Քրիստոնեության քաղաքական միտքը: Բուլամական քաղաքական միտքը: Հայ քաղաքական միտքը մինչ քրիստոնեական շրջանում: Քրիստոնյա Հայաստան. ազգային-քաղաքական խնդրակարգը: Հայ քաղաքական միտքը միջնադարում: Վերածննդի դարաշրջանի և Ռեֆորմացիայի քաղաքական ուսմունքները: Նոր ժամանակի արևմտյան քաղաքական մտքի հիմնական գաղափարները. Հոլանդիա, Անգլիա, Գերմանիա, մարքսիզմի քաղաքական իդեալները: Քաղաքական միտքը ԱՄՆ-ում: Հայ քաղաքական միտքը 18-րդ դարում: Արևմտյան քաղաքական միտքը. նորագույն շրջանի գաղափարներն ու հայեցակարգերը, հիմնական ուղղությունները: Հայ քաղաքական միտքը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին, 20-րդ դար:</p>	
<p>8.</p>	<p>ա. Մշակութաբանություն Մշակույթ և մշակույթի մասին գիտություն՝ մշակութաբանություն: Մշակույթի էությունն ու իմաստը, նրա առաջացումը, դերն ու նշանակությունը: Մշակույթի տիպաբանությունը, նրա ազգային, համամարդկային և սոցիոլոգիական չափանիշները: Սոցիոմշակութային դինամիկա: Մշակութաբանական չափանիշների փոփոխությունը: Մշակույթը որպես բազմաշերտ համակարգ՝ կուլտուրա-կոնտրկուլտուրա-սուբկուլտուրա: Մշակույթների բազմազանությունը, մշակութային կոդմոդորոշումներ: Մշակույթի լեզուն: Արվեստը որպես մշակույթի երևույթ: Էթիկա և կուլտուրա: Կրոնը, գիտությունն ու փիլիսոփայությունը մշակույթի համատեքստում: Տեխնիկայի զարգացումը և մշակույթի ճակատագիրը: Մշակույթ և քաղաքակրթություն:</p> <p>բ. Համաշխարհային մշակույթի տես. և պատմություն Դասընթացի ժամանակ ուսանողին տալ գիտելիքներ համաշխարհային մշակույթի զարգացման օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողի տեսական, պատմական և մշակութային գիտելիքները. ուսանողին տալ գաղափար մշակույթ, արժեք հասկացությունների վերաբերյալ: Կրթական արդյունքները. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. Համաշխարհային մշակույթի պատմության վերաբերյալ համապարփակ գիտելիքներ, կարողանա համեմատել տարբեր երկրների և պատմական դարաշրջանների մշակութային արժեքները, հստակեցնել դասընթացի տեղն ու դերը հասարակագիտական գիտությունների շրջանակում: Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրպետի. Հստակորեն պարբերացնել պատմական ժամանակաշրջանները, հասարակական հարաբերությունները, կատարի վերլուծություններ, համեմատություններ համաշխարհային մշակույթի պատմության բոլոր հարցերի վերաբերյալ: Մասնագիտական գիտելիքը նորացնելու և փոխանցելու: Նոր գաղափարներ առաջ քաշելու : Թիմում աշխատելու: Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. Համաշխարհային մշակույթի պատմության կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին: Բուհում մշակութաբանական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին: Բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների: Գնահատման գործիքների կիրառելու հմտության:</p> <p>գ. Հայ մշակույթ Նպատակը Ուսանողին զինել գիտելիքներով հայ ժողովրդի մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունների, օրինաչափությունների վերաբերյալ պատմության զարգացման տարբեր փուլերում: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողի գիտելիքները՝ տեսական, պատմական և մշակութային հիմնախնդիրների շրջանակներում: Ուսանողի գաղափար տալ ի՞նչ է մշակույթը, այն ուսումնասիրել որպես ազգային արժեք և թե պատմական առանձին ժամանակաշրջաններում ի՞նչ սկզբունքներ են հիմնային համարվել մշակույթի զարգացման համար:</p> <p>Կրթության վերջնարդյունքը 1. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. Հայ մշակույթի պատմության վերաբերյալ համապարփակ գիտելիքներ, կարողանա համեմատելու տարբեր ժողովուրդների մշակութային առանձնահատկությունները, հստակեցնել դասընթացի տեղն ու դերը համաշխարհային մշակույթի կոնտեքստում: 2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. Հստակորեն պարբերացնել պատմական ժամանակաշրջանները, հասարակական հարաբերությունները, կատարի վերլուծություններ, համեմատություններ հայ մշակույթի պատմության բոլոր հարցերի վերաբերյալ:</p>	<p>2</p>
<p>9</p>	<p>ա. Կրթության սոցիոլոգիա</p>	<p>2</p>

	<p>Նպատակը. Ուսանողների մոտ կրթության սոցիոլոգիայի վերաբերյալ գիտելիքներ ձևավորել՝ ուղղված կրթության նկատմամբ հասարակական պահանջի պատմական աճին, վերջինիս տնտեսական պայմանավորվածությանը, սոցիոլոգիական հետազոտությունների դերի գնահատմանը կրթության բարեփոխման գործընթացում: Գիտենա Կրթության սոցիոլոգիայի առարկայական նկարագիրը Գրագիտություն, դպրոցական կրթության առաջացումը Կրթության հիմնական ձևերը Կրթության ինստիտուտի սոցիալական ֆունկցիաները Կրթության ֆունկցիաները մշակույթի ոլորտում Դպրոցական կրթության համակարգերի համեմատությունը արդյունաբերապես զարգացած երկրներում Բարձրագույն կրթություն. Միջազգային փորձի համեմատական վերլուծություն Կրթություն եւ անհավասարություն Կրթության ինստիտուտում կատարված հետազոտություններ Կրթության եւ տնտեսության կապը Տիրապետի կրթության սոցիոլոգիայի հիմնական տեսական բազային ունենա գիտելիքներ կրթության տարբեր ձևերի, դրանց պատմական փոփոխության մասին պետք է կարողանա գնահատել կրթության ինստիտուտը հասարակության այլ կառույցների հետ կապի տեսանկյունից Ծանոթ լինի կրթության ոլորտում տարվող հետազոտությունների հիմնական ձևերին:</p>	
	<p>բ. Սոցիոլոգիա Նպատակը. Ուսանողին զինել սոցիալական, հումանիտար գիտելիքներով, տեղեկացնել մասնագիտական և սոցիալական խնդիրներին, Սոցիալական ինստիտուտներին, նրանց ֆունկցիաներին: -կարողանա . տիրապետել սոցիոլոգիայի հիմնախնդիրներին, արժեքավորել հասարակության զարգացումները, Վերլուծել սոցիալական խնդիրները: -Գիտենա Սոցիոլոգիայի առարկան, սոցիոլոգիական գիտելիքների զարգացումը, դրանց առանձնահատկությունները: Սոցիոլոգիայի մեթոդները: Սոցիոլոգիայի միջառարկայական կապերն ու կառուցվածքը: Հասարակության սահմանումը, կառուցվածքը: Հասարակության զարգացումը, նրա տիպաբանությունն ու աստիճանները: Անձնավորություն, անձնավորության սոցիալականացումը: Սոցիալական կարգավիճակներ և դերեր: Սոցիալական ստրատիֆիկացիայի բաղադրամասերը: Սոցիալական խմբերի կազմավորումը, դասակարգեր և դասեր: Սոցիալական կազմակերպություններ: Սոցիալական տեղաշարժեր՝ հարկադրական արտահոսքեր, գաղթականներ, փախստականներ, մարզինալներ: Սոցիալական ինստիտուտներ, նրանց ֆունկցիաներն ու դինամիկան: Սոցիալական վերահսկողություն: Շեղված վարքաձևեր: Սոցիալական կոնֆլիկտներ: Ընտանիքի ինստիտուտը, մինչամուսնական վարքը, ամուսնություն, ընտանիքի տիպերը, ամուսնալուծություն: Հասարակության քաղաքական ինստիտուտները, նրանց պատմական դրսևորումները: Պետություն: Կառավարման ձևերն ու քաղաքական ռեժիմները: Ընտրությունները որպես քաղաքական ինստիտուտ: Ժողովրդավարություն, քաղաքացիական հասարակություն, իրավական պետություն:</p>	
ԴԸ 2	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԱԹԵՍԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՈՍՐԿԱՆԵՐ	16
1.	<p>Էկոլոգիա բնապահպանության հիմունքներ Նպատակը. ձևավորել բնապահպանական աշխարհայացք՝ ուսանողներին ծանոթացնելով բնապահպանություն գիտության պատմությանը, բնական համակարգերի կազմավորման, գործունեության հիմունքներին, բնություն-հասարակություն համակարգում բնապահպանության հիմնախնդիրներին: -Կարողանա կիրառել բնապահպանության՝ որպես գիտության ձևավորման, կենդանիների և բույսերի էկոլոգիայի, էկոհամակարգի, կենսացենոզի և նոոսֆերայի ուսմունքների, մարդկության կայուն զարգացման սկզբունքների մասին. կկարողանա վերլուծել էկոլոգիական վիճակը և գալ համապատասխան եզրակացությունների, կատարել ջրի, հողի և օդի ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական անալիզներ: Կհասկանա բնական և անթրոպոգեն էկոհամակարգերի զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունները: -Գիտենա՝ Բնապահպանությունը և նրա կայացման պատմությունը: Օրգանիզմի և միջավայրի միջև փոխազդեցությունները: Պոպուլյացիաների էկոլոգիա: Համակեցություններ: Նյութերի երկրաբանական և կենսաբանական շրջապտույտը: Կենսոլորտ: Կենսոլորտի էվոլյուցիայի հիմնական ուղղությունները: Կենսոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցությունները: Անթրոպոգեն ազդեցությունները մթնոլորտի և կլիմայի վրա: Անթրոպոգեն ազդեցությունները ջրաօլորտի վրա: Անթրոպոգեն ազդեցությունները լիթոսֆերայի վրա: Անթրոպոգեն ազդեցությունները համակեցությունների վրա: Կենսոլորտի վրա ազդեցության հատուկ ձևեր: Բնության պահպանության և ռացիոնալ բնօգտագործման հիմնական սկզբունքները: էկոլոգիան և մարդու առողջությունը: էկոլոգիա և տնտեսագիտություն: Բնության պահպանություն և գլոբալիզացիա:</p>	2
2.	<p>Համակարգային գործ Նպատակը. Ուսանողին ծանոթացնել համակարգի կառուցվածքին և աշխատանքի հիմնական սկզբունքներին: Ուսանողի մոտ ձևավորել համակարգչից օգտվելու հիմնական հմտությունները:</p>	3

	<p>-Կարողանա՝ հասկանա համակարգչի կառուցվածքին և աշխատանքի հիմնական սկզբունքներին.Կիմանա, թե ինչ է օպերացիոն համակարգը, բազմախնդրայնությունը, որոնք են տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերությունը, Windows օպերացիոն համակարգի և Word, Excel, PowerPoin ծրագրերի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները.</p> <p>-Գիտենա՝ կկարողանա ինքնուրույն կատարել իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, զեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն): Գաղափար ինֆորմացիայի մասին: Բնֆորմացիայի չափի միավորները: Հաշվողական տեխնիկայի էվոլյուցիան: Պրոցեսոր: Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքներըՆերքին և արտաքին հիշողություն: MS Office ծրագրային համակարգը (MS Word, Excel, PowerPoin ծրագրեր):</p>	
<p>3.</p>	<p><u>Տարիքային ֆիզիոլոգիա</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ֆիզիոլոգիայի հիմունքներին, նրանց գիտելիքներ հաղորդել նյարդային համակարգի, գլխուղեղի բարձրագույն ֆունկցիաների և մարդկային օրգանիզմի այլ համակարգերի ֆունկցիաների և գործունեության վերաբերյալ:</p> <p>-Կարողանա՝ հասկանա մարդու օրգանիզմի կառուցվածքի յուրահատկությունները.կտիրապետի մարդկային օրգանիզմի տարբեր համակարգերի ֆունկցիաների և գործունեության վերաբերյալ գիտելիքներ:</p> <p>-Գիտենա՝ Երեխաների և դեռահասների աճի և զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները: Նյարդային համակարգի ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները: Բարձրագույն նյարդային գործունեություն, տարիքային առանձնահատկությունները: Զգայական համակարգերի ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները: Ֆիզիոլոգիական գործընթացների հորմոնային կարգավորում, տարիքային առանձնահատկությունները: Հենաշարժիչ համակարգ, տարիքային առանձնահատկությունները: Արյան ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները: Անոթային համակարգի ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները: Շնչառության համակարգի ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները: Մարսողության համակարգի ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները: Նյութափոխանակության տարիքային առանձնահատկությունները: Միզասեռական համակարգի ֆիզիոլոգիա, տարիքային առանձնահատկությունները:</p>	<p>2</p>
<p>ԲՈՒՀԱԿԱՆ ԲԱՂԱՎՐԻՉ</p>		
<p>4.</p>	<p><u>Աշխատանքի պաշտպանություն</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գաղափար տալ. աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական հիմունքներին:Արտադրական սանիտարիային: Աշխատանքի անվտանգության կանոններին: Հրդեհային անվտանգության,արտակարգ իրավիճակների մասին:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա.</p> <p>աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները, անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները ուսումնական և արտադրական ձեռնարկություններում,արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի վերաբերյալ պահանջները,առաջին օգնության կազմակերպումը և անհրաժեշտ միջոցները,պետական և մասնավոր ունեցվածքի պահպանման հակահրդեհային միջոցառումները:</p> <p>Գիտենա աշխատանքի պաշտպանության առարկան, խնդիրները և մեթոդոլոգիան: Աշխատանքի պաշտպանության ծառայության կազմակերպումը: ՀՀ աշխատանքի պաշտպանության հիմնական օրենսդրական ակտերը: Աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների կազմակերպումը և ֆինանսավորումը: Աշխատանքի անվտանգ եղանակների ուսուցումը:</p> <p>Աշխատանքային պայմանագրերի լուծումը: Աշխատանքային պայմանագրերի տեսակները և կատարումը: Աշխատաժամանակը: Հանգստի ժամանակը:</p> <p>Աշխատողների անվտանգությունը և առողջությունը:</p>	<p>3</p>
<p>5.</p>	<p><u>Քաղ.պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներ</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. Ուսանողներին սովորեցնել հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցներին, բնական աղետների և վթարների դեպքում բնակչության պաշտպանության եղանակները արտակարգ իրավիճակներում և ռազմական դրության ժամանակ տնտեսության օբյեկտների գործունեության կայունության բարձրացման ուղիները և եղանակները, խոցման օջախում և բնական աղետների ու վթարների հետևանքների վերացման ժամանակ վթարա-փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքների կազմակերպման և կատարման հիմունքները,պատրաստել ուսանողներին տնտեսության օբյեկտներում արտակարգ իրավիճակներում և ռազմական դրության ժամանակ ՔՊ կազմավորումների և ծառայությունների միջոցառումների գործնական ղեկավարմանը համաձայն ստանալիք մասնագիտությանը, ծանոթացնել կազմավորումների պատրաստման և բնակչության ուսուցման կազմակերպմանը և մեթոդիկային:</p> <p>-կարողանա. արագ արձագանքել արտակարգ իրավիճակների ժամանակ.տիրապետել հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների, բնական աղետների և վթարների, խոցման օջախների բնութագրերին և բնակչության պաշտպանության եղանակներին ու միջոցներին.Որոշել ՔՊ ազդանշանների դեպքում կազմավորումների և բնակչության գործողությունների կարգը.</p> <p>-Գիտենա՝Արտակարգ իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության կառավարման պետական միասնական համակարգը, իրավական նորմատիվ բազան: Արտակարգ իրավիճակները, նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության</p>	<p>3</p>

	<p>ուղիները: Հարձակման ժամանակակից գանգվածային և սովորական միջոցները: Քիմիական վարակման օջախները և քիմիական իրադրության գնահատման մեթոդները: Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագայթային իրադրության գնահատումը: ԱՌ և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության հիմնական եղանակները, ձևերը և միջոցառումների կազմակերպումը: Պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանությունը: ԱՌ ռիսկի գնահատումը: ԱՌ և ԲՊ պլանների կազմման հարցերը: ԱՌ օպերատիվ միջոցառումների կազմակերպումը:</p>	
	ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ	
<p>6.</p>	<p>ա. Բժշկագիտություն և առողջության պահպանում</p> <p>Դասընթացի նպատակներ. Ուսանողներին զինել այնպիսի գիտելիքներով, որոնք անհրաժեշտ են հիվանդին (տուժածին) առաջին օգնություն ցուցաբերելու համար, տալ տեղեկություններ առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ, հիվանդի խնամքի և նրա հետազոտության մեթոդների մասին, տալ գաղափար սիրտ-անոթային, շնչառական, մարսողական, միզասեռական, ներզատիչ համակարգերի առավել հաճախ հանդիպող հիվանդությունների և որոշ ինֆեկցիոն հիվանդությունների վերաբերյալ, տարբեր վնասվածքների ու թունավորումների, վերակենդանացման ու ցավազրկման մեթոդների մասին: Խորացնել և ընդլայնել գիտելիքները այն բժշկական հմտությունների վերաբերյալ, որոնք անհրաժեշտ են արտակարգ իրավիճակներում առաջին օգնություն ցուցաբերելու համար:</p> <p>-Կարողանա՝ զինել այնպիսի գիտելիքներով, որոնք անհրաժեշտ են հիվանդին (տուժածին) առաջին օգնություն ցուցաբերելու համար, ինչպես նաև առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ: Ուսանողներին տալ գիտելիքներ հիվանդի հետազոտության մեթոդների մասին, սիրտ-անոթային, շնչառական, մարսողական, միզասեռական, ներզատիչ համակարգերի առավել հաճախ հանդիպող հիվանդությունների և որոշ ինֆեկցիոն հիվանդությունների և ինֆեկցիայի կանխարգելման միջոցառումների, ինչպես նաև տարբեր վնասվածքների ու թունավորումների մասին: Վերակենդանացման ու ցավազրկման մասին: Այն բժշկական հմտությունների վերաբերյալ գործողությունների մասին, որոնք անհրաժեշտ են արտակարգ իրավիճակներում առաջին օգնություն ցուցաբերելու համար</p> <p>-Գիտենա՝ Օրգանիզմի հիմնական օրգան համակարգերի կառուցվածքը և ֆունկցիաները: Հասկացություն հիվանդության մասին:</p> <p>Հիվանդների քննության մեթոդները: Հիվանդի անհատական հիգիենան: Հիվանդի խնամքի նշանակությունը Մարմնի ջերմության չափման եղանակները:</p> <p>Պուլսի չափումը: Օրգանիզմի ռեակցիան դեղամիջոցների կրկնակի օգտագործման դեպքում:</p> <p>Զարկերակային ճնշման չափումը: Դեղամիջոցների օգտագործման եղանակները: Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ՝ ստենոկարդիա, սրտամկանի ինֆարկտ, հիպերտոնիկ հիվանդություն:</p> <p>Սուր սիրտ-անոթային անբավարարություն, ուշագնացություն, կոլլապս՝ մինչ բժշկական օգնությունը: Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններով հիվանդների խնամքը. Ծնչառական համակարգի հիվանդություններ՝ բրոնխիտ, թոքաբորբ, պլևրիտ, բրոնխիալ ասթմա: Ծնչառական համակարգի հիվանդություններով հիվանդների խնամքը: Ծնչառության տեսակները: Մարսողական համակարգի հիվանդություններ՝ գաստրիտ, ստամոքսի և տասներկու մատնյա աղու խոցային հիվանդություն: Ստամոքսի լվացում, հոգնաներ: Հասկացություն արյան խմբերի և ռեզուս գործոնի մասին: Արյունահոսության տեսակները, դադարեցման եղանակները: Վնասվածքներ: Փակ վնասվածքներ՝ սալջարդ, հողախախտ, առաջին օգնությունը:</p> <p>բ. Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժ. Օգնություն</p> <p>Բնական աղետներ, համաճարակներ, սպառնալիքներ: ԱՌ դասակարգումը, բնութագրումը, կանխարգելման միջոցառումները, բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներից, հիվանդություններից համաճարակներից պաշտպանվելու միջոցառումները: Անհատական և կոլեկտիվ պաշտպանական միջոցներ:</p>	3
		-
ԴԸ 3	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ	46
<p>1.</p>	<p>Երաժշտական ռիթմի դաստիարակություն</p> <p>Դասընթացի նպատակներ. ուսանողների մոտ զարգացնել ռիթմի զգացողություն: Սովորեցնել ֆիզիկական պլաստիկ վարժությունների համակարգ՝ զարգացնելով պլաստիկան և մարմնի մասերի դիրքերի ճիշտ դրվածքը: Շարժման մեջ հաղորդել նոտաների տևողության բազմազանությունը : Տարբեր տևողությունների հաջորդականության համադասություն՝ ծափեր, քայլեր, վազք, ցատկեր: Փոխանցել ռիթմիկ նկարագիրը տարբեր շարժումներով:</p> <p>-Կարողանա՝ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետեն պարարվեստի տեխնիկային, կարողանան ձեռք բերել շարժումների ռիթմայնություն, տեմպի, տակտի զգացողություն, պլաստիկություն:</p> <p>-Գիտենա՝ Էքզեռսիզը կենտրոնում : Էքզեռսիզը զուգափայտի մոտ : Պարային դրություններ և դիրքեր : Վալսի պարային վարժություններ : Հատուկ վարժություններ երաժշտության ուղեկցությամբ: Հայկական պարային վարժություններ : Լատինա-ամերիկյան պարային վարժություններ : Ռիթմիկ վարժություններ :</p>	2
<p>2.</p>	<p>Ռիթմիկ մարմնամարզություն</p> <p>Դասընթացի նպատակներ. Ուսանողների մոտ զարգացնել պարարվեստի տեխնիկան: Սովորեցնել մարմնամարզական շարժումները զուգակցել ռիթմայնության հետ, Ուսանողների մոտ ձևավորել ճիշտ</p>	2

	<p>կեցվածք: -Կարողանա՝ ձեռք բերել գործնական հմտություններ, տիրապետել ազգային և դասական պարարվեստի տեխնիկային, մշակել շարժողական ընդունակությունները: -Գիտենա՝ Քոչարի պարային վարժություններ: Պարային դիրքեր : Ոտքերի դիրքեր: Տանգոյի պարային վարժություններ: Պլաստիկայի և տեխնիկայի զուգակցում: Տեղեկություններ հայկական պարարվեստի մասին: Հայկական պարային շարժումների գործածություն : Պարային քայլեր և թռիչքներ: Տարբեր բնույթի պարարվեստի տեսակների և ժանրերի գործնական տիրապետում :</p>	
<p>3.</p>	<p><u>Մարդու անատոմիա</u> Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ մարդու մարմնի ձևի, կառուցվածքի և զարգացման մասին: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական և մեթոդական գիտելիքները: Ուսանողներին սովորեցնել մարդու զարգացման անատոմիական օրինաչափությունները: Մարդակազմաբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Նախապատրաստել բժշկակենսաբանական գիտությունների ցիկլի առարկաների (ֆիզիոլոգիա, կենսամեխանիկա, սպորտային բժշկություն, և այլն) հետագա ուսումնասիրություններին: -Կարողանա՝ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետեն անատոմիական հետազոտության մեթոդներին, կարողանան պատրաստել անատոմիական պատրաստուկներ, կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: -Գիտենա՝ Անատոմիայի զարգացման պատմությունը: Անատոմիայի ուսումնասիրման մեթոդները: Մարդու օրգանիզմի զարգացումը: Ոսկրաբանություն: Ոսկրերի զարգացումը, աճը, բաղադրությունը, դասակարգումը: Կմախք, բաժինները: Ուսմունք ոսկրերի միացումների մասին՝ արթորոզիա: Մկանաբանություն: Մկանների ընդհանուր բնութագիրը: մարդու մարմնի մկանները և նրանց ֆունկցիաները: Մարսողության համակարգ: Ծնչառության համակարգ:</p>	<p>7</p>
<p>4.</p>	<p><u>Մարդու ֆիզիոլոգիա</u> Դասընթացի նպատակն է .Ուսանողներին զինել մարդու օրգանիզմի ֆունկցիաների մասին գիտելիքներով, Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական և մեթոդական գիտելիքները: Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու օրգանիզմի ֆունկցիաների կարգավորման օրինաչափությունների մասին: Մարդու ֆիզիոլոգիայի բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Ապագա ուսուցչին զինել անհարժեշտ գիտելիքներով աշակերտների հետ ճիշտ աշխատանքային գործունեություն ծավալելու համար: -Կարողանա՝ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետի ֆիզիոլոգիական հետազոտության մեթոդներին, կարողանա ինքնուրույն կատարել փորձեր և ֆիզիոլոգիական պրոցեսների գրանցումներ, կարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն կատարել եզրահանգումներ: -Գիտենա՝ Ֆիզիոլոգիան որպես կենսաբանական գիտություն.: Դրդունակ հյուսվածքների ֆիզիոլոգիա, բջիջների գրգռականություն և դրդունակություն, հանգստի պոտենցիալ, գործողության պոտենցիալ, գործողության պոտենցիալի բաղկացուցիչ փուլերը: Էլեկտրադրդունակության փոփոխությունները դրդման ժամանակ՝ Նյարդաթելերի կառուցվածք-գործառական բնութագիրը և դասակարգումը: Գրգռի հաջորդման հիմնական օրինաչափությունները նյարդաթելերում, գրգռի հաղորդման մեխանիզմը միելինապատ և միելինազուրկ նյարդաթելերում: Նյարդաթելով գրգռի հաղորդման արագությունը պայմանավորող գործոններ: Նյարդի հոգնածությունը: Նյարդամկանային սինապս, նրա կառուցվածքը, գրգռի հաղորդման մեխանիզմը սինապսներում: ԿՆՀ-ի ընդհանուր ֆիզիոլոգիա: Նեյրոնային տեսություն: Ողնուղեղի գործառության առանձնահատկությունները, ողնուղեղային ռեֆլեքսներ: Գլխուղեղի տարբեր բաժինների գործառության առանձնահատկությունները: Բարձրագույն նյարդային գործունեություն : Զգայական համակարգերի ֆիզիոլոգիա: Վերլուծիչների հիմնական գործառության առանձնահատկությունները, ընկալիչներ, նրանց դասակարգումը, զգայական ուղիներ: Տեսողական վերլուծիչ, լսողական վերլուծիչ:</p>	<p>6</p>
<p>5.</p>	<p><u>Դպրոցական և ֆիզդաստ. Հիգենիա</u> Դասընթացի նպատակն է .Ուսանողներին զինել գիտելիքներով արտաքին միջավայրի տարբեր գործոնների հիգիենիկ պահանջների, ուսումնադաստիարակչական պրոցեսում դրանց արդյունավետ կրիառման մասին: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական բժշկակենսաբանական և մեթոդական գիտելիքները: Ընդհանուր հիգիենայից ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: -Կարողանա՝ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետեն սանիտարահիգիենիկ հետազոտության մեթոդներին, կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: -Գիտենա՝. Մարզիկի հիգիենա, օրվա ռեժիմ և ռացիոն: Տարբեր մարզաձևերում հիփոթենիկ համակարգի ապահովում: Բնֆեկցիոն , սնկային և թարախային հիվանդությունների կանխարգելումը :</p>	<p>5</p>

	<p>Մարզակառույցների հիգիենա: Տրավմատիզմ , պրոֆիլակտիկա : Փակ և բաց սպորտկառույցների նկատմամբ հիգիենիկ պահանջները Մարզիկների անձնական/կոշիկների, մարզահագուստի / հիգիենա</p>	
<p>6.</p>	<p><u>Սպորտային կենսաքիմիա</u> Դասընթացի նպատակն է. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով կենդանի օրգանիզմների քիմիական կազմի և կենսագործունեության հիմքում ընկած նյութերի փոխանակության վերաբերյալ: Ուսանողներին գաղափար տալ հանգստի և ֆիզիկական ծանրաբերնվածության ժամանակ նյութափոխանակության առանձնահատկությունների մասին, որպեսզի այդ օրինաչափությունները օգտագործվեն մարզման պրոցեսը ավելի ռացիոնալ կազմելու համար: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական և մեթոդական գիտելիքները: Կենսաքիմիայի բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Կենսաքիմիան հանդիսանում է ֆունդամենտալ գիտություն , որը տալիս է անհրաժեշտ գիտելիքներ բժշկականսաբանական և այլ առարկաների (ֆիզիոլոգիա, սպորտային բժշկություն, հիգիենա, վալեոլոգիա), ինչպես նաև ֆիզիկական կուլտուրայի և մեթոդիկայի հետագա ուսումնասիրությունների համար: -Կարողանա՝ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, կարողանա տիրապետեն կենսաքիմիական հետազոտության մեթոդներին, -Գիտենա՝ Կենսաքիմիայի զարգացման փուլերը: Օրգանիզմների քիմիական բաղադրությունը: Սպիտակուցներ: Սպիտակուցների փոխանակում: Ֆերմենտներ: Նուկլեինաթթուներ : Վիտամիններ և մի քանի այլ կենսաբանական ակտիվ միացություններ : Էներգիայի և նյութափոխանակության ընդհանուր հասկացողությունը: Կենսաբանական օքսիդացում : Ածխաջրեր, նրանց փոխանակումը : Լիպիդներ և նրանց փոխանակումը : Հորմոններ Մկանների կառուցվածքը և քիմիական կազմը: Մկանային գործունեության կենսաէներգետիկական Կենսաքիմիական շեղումները օրգանիզմում մկանային գործունեության ժամանակ: Հոգնածության մոլեկուլյար մեխանիզմները: Կենսաբջջային հսկողությունը սպորտում:</p>	<p>5</p>
<p>7.</p>	<p><u>Ֆիզ. դաստ. ֆիզիոլոգիական հիմունքներ</u> Դասընթացի նպատակն է. Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի սպազա մասնագետներին զննել անհրաժեշտ գիտելիքներով մարդու օրգանիզմի կենսագործունեության ֆիզիոլոգիական օրինաչափությունների վերաբերյալ տարբեր սպորտային բեռնվածության պայմաններում: Ֆիզիկական դաստիարակության ֆիզիոլոգիական հիմունքներ դասընթացին ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները կարողանալ կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Տեսականորեն և գործնականորեն նախապատրաստել ուսանողներին մի շարք գործընթացների՝ բուժական ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտային մերսման, հիգիենայի, ֆիզիկական դաստիարակության տեսության, սպորտային հոգեբանության ուսումնասիրություններին: -Կարողանա ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ծանոթանա սպորտային ֆիզիոլոգիայում կիրառվող հիմնական մեթոդների հետ, ձեռք բերի ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքների հմտություն: -Գիտենա՝ Սպորտային գործունեության ժամանակ օրգանիզմի ֆիզիոլոգիա-կան վիճակների ընդհանուր բնութագիրը : Սպորտային մարզում, մարզվածության զարգացում : Սպորտային վարժու-թյուն-ների ֆիզիոլոգիա-կան դասակարգումը : Սպորտային վարժու-թյուն-ների ֆիզիոլոգիական դասակարգումը: Սպորտային տեխնիկայի ուսուցման ֆիզիոլոգիական հիմունքները : Ուժային և արագ- ուժա-յին մարզման ֆիզիոլոգիական հիմունքները : Դիմացկունության մարզման ֆիզիոլոգիական հիմունքները : Սպորտային աշխատունակությունը արտաքին միջավայրի առանձնա հատուկ պայմաններում : Զանգվածային ֆիզիկական կուլտուրայի և արտադրական մարմնամարզության ֆիզիոլոգիական հիմունքները : Դպրոցահասակ երեխաների մարզման ֆիզիոլոգիական հիմունքները: :</p>	<p>4</p>
<p>8.</p>	<p><u>Ֆիզ. դաստ. տեսություն և մեթոդիկա</u> Դասընթացի նպատակն է. Ուսանողներին զինել հատուկ, մասնագիտական գիտելիքներով, ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները, ուսանողներին հիմնարար գաղափար տալ ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդոլոգիային, ձեռք բերված գիտելիքները անմիջապես կիրառել մասնագիտական գործունեության մեջ, նախապատրաստել և կազմակերպել ֆիզկուլտուրային դասը: -Կարողանա՝ ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետեն մանկավարժական հետազոտության մեթոդներին, կազմակերպել և նախապատրաստել ֆիզկուլտուրային դասը, որոշել ֆիզիկական զարգացվածության և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակները: -Գիտենա՝ Իձնչ է ուսումնասիրում Ֆդոմ առարկա : Ֆդոմ առարկայի ծագման և զարգացման պատմական էտապները: Ֆդոմ-ի հիմնական հասկացությունները: Ֆիզդաստիարակությունը որպես սոցիալական համակարգ: Ֆ/դ համակարգին նպատակը և խնդիրները : Հիմնական ուղղությունները: ՖՌՏՄ համակարգի հիմունքները: Ֆիզդաստիարակության միջոցները: ֆիզիկական վարժությունների տեխնիկան: ֆիզ. վարժությունների մանկավարժական դասակարգումը: Բնության բնական ուժերը և հիգիենիկ գործոնները որպես ֆ/դ-ն միջոց: Շարժողական գործողությունների ուսուցումը: Շարժողական կարողություններ և հմտությունների ձևավորման մեխանիզմները: Շարժողական ընդունակություններ, նրանց ձևավորումը: Մանկավարժական սկզբունքների կիրառումը ֆ/դ -ն համակարգում: Ուսուցման մեթոդները: Ուսուցման կառուցվածքը: Միջավայրի ուղղումը ուսուցման</p>	<p>9</p>

	գործընթացում: ֆիզ. դաստիարակության կազմակերպման ձևերը: Դասի բովանդակությունը և կառուցվածքը: Ֆ/դ դասերի դասակարգումը: Դասերի կազմակերպչական ապահովումը:	
	ԲՈՒՀԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉ	
9.	<p><u>Կենսամեխանիկա</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել կենսամեխանիկական հիմունքների հետ: Ծանոթացնել տարբեր մարզաձևերի ուսումնամարզական աշխատանքներում ֆիզիկական վարժությունների կատարման ճիշտ ընթացքին: -Կարողանա՝ Դասավանդման արդյունքում ապագա մարզիչները և ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչները պետք է հստակ պարզաբանեն մարդու շարժիչ գործողությունների բարդությունները և բացահայտեն բազմաթիվ գործոնների փոխկապվածությունը:</p> <p>-Գիտենա՝ Կենսամեխանիկայի առարկան և մեթոդները: Հասկացություն շարժման ձևերի մասին: Սպորտի կենսամեխանիկայի խնդիրները: Մարդու մարմնի և նրա շարժման կենսամեխանիկական բնութագրերը: Շարժողական համակարգի կառուցվածքի և ֆունկցիայի կենսամեխանիկական բնութագրերը: Շարժողական համակարգի կառուցվածքի և ֆունկցիայի կենսամեխանիկական բնութագրերը: Շարժողական հատկությունների կենսամեխանիկական: Շարժումներ առանցքների շուրջ և մարմնի դիրքի պահպանումը: ԳԼոկոմոտոր և տեղափոխման շարժումներ: Դիֆերենցիալ կենսամեխանիկա՝ շարժումների անհատական և խմբակային առանձնահատկությունները: Մարզատեխնիկական վարպետություն: Ծանրամարտիկ-ծանրաձող՝ համակարգի ընդհանուր ծանրության կենտրոնի որոշումը: Դահուկորդի սահելու դինամիկան:</p>	2
10.	<p><u>12-ամյա դպրոցի կրթական չափորոշիչներ</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել հանրակրթության <<Ֆիզիկական կուլտուրա>> առարկայի հայեցակարգին, ծրարերին և չափորոշիչներին: Տիրապետել ֆիզիկական կուլտուրա՝ առարկայի ծրագրային բովանդակությանը:</p> <p>-կարողանա՝ ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետել դպրոցական ծրագրերին և չափորոշիչներին, նախապատրաստել և կազմակերպել ֆիզիկական կուլտուրա առարկան հանրակրթական դպրոցում:</p> <p>-Գիտենա՝ հանրակրթության բնագավառին վերաբերվող օրենսդրական ակտերը: Ընդհանուր հոգեբանական, մանկավարժական պատրաստվածության մակարդակներ: Ժամանակակից մեթոդների կիրառելիությունը ֆ/դ համակարգում: Ուսուցչի մասնագիտական հմտությունների կիրառելիությունը: Ուսուցչին և աշակերտին ներկայացվող ընդհանրական պահանջները: Մանկավարժական հոգեբանության դերը Ֆ/դ համակարգում: Առարկայական կրթական չափորոշիչներ և ծրագրեր: Գնահատումը <<ֆիզիկական կուլտուրա>> առարկայի դասավանդման գործընթացում:</p>	2
	ԿԱՍՐԸՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՅ	
11.	<p><u>Ուժային պատրաստություն</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. տեղեկացնել ուսանողներին ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակներին: Ֆիզիկական պատրաստականությունն ուղղել մասնագիտական կարողություններ: Գնահատել ազգաբնակչության տարբեր խավերի ֆիզիկական պատրաստության մակարդակները:</p> <p>-Կարողանա՝ տիրապետել ֆիզիկական պատրաստության տեսությանը, գնահատել ըֆպ-ի և հֆպ-ի փոխհարաբերությունը, գնահատել շարժողական ընդունակությունների մշակման գործընթացը:</p> <p>-Գիտենա՝ հասկացություն սպորտային պատրաստականության մասին: Ֆիզիկական պատրաստականությունը և նրա կողմերը: Ֆիզիկական պատրաստականությունը դպրոցական երեխաների մարզման գործընթացում: Ֆիզիկական պատրաստականությունը դպրոցահասակ կրտսեր, միջին, ավագ, հասակում: Ֆիզիկական պատրաստությունը ազգաբնակչության ֆիզիկական դաստիարակության գործընթացում: ԸՖՊ-ի և Հֆպ-ի փոխհարաբերությունը սպորտային մարզման տարբեր փուլերում: Ըֆպ-ն որպես ընդհանուր շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց: Հֆպ-ն որպես հատուկ շարժողական ընդունակությունների մշակման միջոց:</p> <p><u>Գիրտական ֆիզիկական դաստիարակություն</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. ֆիզիկական դաստիարակությունը ուղղել տարբեր մասնագիտություններ, Ֆիզիկական դաստիարակությունը որպես մանկավարժական գործընթաց:</p> <p>-Կարողանա՝ տիրապետել ֆիզիկական դաստիարակությունը տարբեր մասնագիտության գործընթացներում: Մասնագիտական հմտությունների կիրառելիության հմտություն:</p> <p>-Գիտենա՝ Մասնագիտական կիրառական ֆիզիկական պատրաստության ընկալումը ժամանակակից պայմաններում: Ուսանողների մասնագիտական կիրառական ֆիզիկական դաստիարակության խնդիրները: Մասնագիտական կիրառական ֆիզիկական պատրաստության բովանդակությունը մանկավարժական բուհերում: Ուսանողների ֆիզկուլտուրային դաստիարակությունը որպես մանկավարժական մասնագիտություն: Մասնագիտական ուղղվածությամբ ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների բովանդակությունը և կազմակերպումը:</p>	2
ԴԸ 4	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ	111
1.	<p><u>Ֆիզ. դաստ. և սպորտի պատմություն</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին գաղափար տալ ֆիզ. դաստ. պատմության ակունքների,</p>	3

	<p>Էվոլյուցիոն փուլերի, հին և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի մասին: -Կարողանա՝ ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի ծագման և հետագա զարգացման էվոլյուցիոն փուլերին, Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի վիճակագրությանը, հին և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի կազմակերպման և անցկացման մեթոդիկային: -Գիտենա՝ Ֆիզ. դաստ. ծագման պատմության ակունքները: Ֆիզ. դաստ. դիպլեկտիկան: Նախնադարյան հասարակարգ: Ստրկատիրական հասարակարգ: Հին Օլիմպիական խաղեր: Հայ մարզիկների մասնակցությունը Հին Օլիմպիական խաղերին: Ֆիզ. կուլտուրան և սպորտը Հին Չինաստանում, Հնդկաստանում, Եգիպտոսում, Պարսկաստանում, Բուսիայում: Ֆիզ. կուլտ. Հայաստանի 1-ին հանրապետ.(1918-1920թթ.): Ֆիզ. կուլտ. Հայաստանի 2-րդ,3-րդ հանրապետ.(1920-1941,1945-1999թթ.): Հայաստանի մարզիկները Օլիմպիական խաղերում: Հայաստանի մարզիկները Աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններում:</p>	
2.	<p><u>Հոգեբանություն</u> Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել գիտելիքներով, հոգեկան մեխանիզմների և օրինաչափությունների, հոգեկանի կառուցվածքի, իմացական գործընթացների, մարդու անձի և անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունների մասին: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները:Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու զարգացման հոգեկան օրինաչափությունների մասին: Հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների ցիկլի առարկաների(տարիքային հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետագա ուսումնասիրություններին: -Կարողանա՝ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,տիրապետի հոգեբանական հետազոտության մեթոդներին,կարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: -Գիտենա՝ Հոգեբանության առարկան, արդի խնդիրները, մեթոդները: Մարդու և կենդանիների հոգեկանի զարգացումը: Անձնավորություն: Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանություն: Գործունեության հոգեբանական բնութագիրը: Ուշադրություն: Հաղորդակցում և լեզու: Զգայություն: Ըմբռնում: Հիշողություն: Մտածողություն:Երևակայություն: Հույզեր և զգացմունքներ: Կամք: Խառնվածք: Բնավորություն: Ընդունակություններ:</p>	5
3	<p><u>Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն</u> Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հոգեբանական գիտելիքներով՝ ապահովելով նրանց հոգեբանական պատրաստվածությունն ու պիտանելիությունը իրենց ընտրած մասնագիտության մեջ, ընդլայնել ուսանողների տեսական, կիրառական, մեթոդական գիտելիքները, գիտելիքներ հաղորդել անձնավորության ձևավորման ու զարգացման, տարիքային փուլերի առանձնահատկությունների, հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունների, անձի զարգացման շարժիչ ուժերի և գործոնների վերաբերյալ, սովորեցնել անցկացնել հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն՝ կիրառելով զանազան հոգեբանական մեթոդներ, ձեռք բերած գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ աշխատանքային գործունեության մեջ : -Գիտենա Տարիք. և մանկ. հոգեբ. առարկան, խնդիրներն ու մեթոդները: Հոգեկանի զարգացման օրինաչափություններն ու անձի ձևավորումը օնտոգենեզում: Տարիքային պարբերացումը հոգեբանության մեջ: Երեխայի հոգեկանի զարգացումը մինչ դպրոց հաճախելը: Հոգեկանի զարգացումը և անձի ձևավորումը կրտսեր դպրոցական տարիքում: Հոգեկանի զարգացումը դեռահասության տարիքում: Հոգեկանի զարգացումը վաղ պատանեկության տարիքում: Ուսուցման երկրորդ և հոգեբանական հիմունքները: Դաստիարակությունը որպես անձի ձևավորման նպատակալաց գործընթաց: Մանկավարժական գործունեության և մանկավարժի անձի հոգեբանությունը: -Կարողանա կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետի հոգեբանության ժամանակակից մեթոդներին, իմանա յուրաքանչյուր տարիքային փուլի հոգեբանական բնութագիրը, կարողանա բացահայտել հասարակության մեջ տեղ գտած բացասական երևույթները և ուսումնասիրել դրանց դրսևորման պատճառները, իմանա մանկավարժական գործունեության յուրահատկությունները, իմանա սոցիալական միջավայրի դերն ու ազդեցությունը անձի ձևավորման վրա:</p>	2
4.	<p><u>Մանկավարժություն</u> - ԳԻՏԵՆԱՄԱՄ մանկավարժության բազմաբնույթ կողմերի, օրինաչափությունների մասին գիտելիքներով:Խորացնել, ընդլայնել ուսանողների մանկավարժության՝ որպես գիտության ընդհանուր տեսական գիտելիքները, ձևավորել մանկավարժական երևույթները վերլուծելու կարողություն:Ուսանողներին զինել ստացած գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությամբ և հմտությամբ: Ձևավորել մանկավարժական մտածողություն, ընդարձակել մտահորիզոնը,</p>	5

	<p>մանկավարժական երևույթները վերլուծելու և ճիշտ մտահանգումներ կատարելու ունակությամբ:</p> <p>Մանկավարժական նորությունների իմաստավորում, ինովացիոն, փոխներգործուն մեթոդների, համագործակցային ուսուցման կիրառում:Նոր տեխնոլոգիաների և տեխնիկական միջոցների տիրապետում՝ ուսուցման գործընթացն ավելի արդյունավետ դարձնելու համար:Ուսանողներին նախապատրաստել մանկավարժական համակարգի առարկաների արդյունավետ ուսումնառության:</p> <p>-Կարողանա Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանան ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ դասապրոցեսում, դաստիարակչական աշխատանքներում, միջոցառումների ժամանակ, կոլեկտիվի կազմակերպման գործում,տիրապետեն մանկավարժական երևույթների հետազոտության մեթոդներին,կարողանան գրել գեկուցումներ, կազմակերպել արտադասարանական միջոցառումներ դաստիարակության տարբեր բաղադրիչների վերաբերյալ,որոշակի գիտական հարցերի, մանկավարժական տեսությունների վերաբերյալ ունենան ինքնուրույն մոտեցումներ և կարողանան կատարել համարժեք եզրահանգումներ, ընդհանրացումներ:</p> <p>-Տիրապետի Մանկավարժության առարկան և խնդիրները: Մանկավարժական գործընթացը: Անձնավորության զարգացումը և դաստիարակությունը : Անձնավորության համակողմանի զարգացումը: Մանկավարժի մասնագիտության բնութագիրը: Դաստիարակության •ործընթացի էությունը:Դաստիարակության մեթոդները: Բարոյական դաստիարակությունը: Ուսուցման գործընթացի էությունը: Ուսուցման սկզբունքները: Ուսուցման մեթոդները: Կրթության բովանդակություն: Ուսուցման կազմակերպման ձևերը: Դպրոցավարության հիմունքները :</p>	
<p>5.</p>	<p><u>Մանկավարժության պատմություն</u></p> <p>Դասընթացի նպատակն է. Մանկավարժության պատմությունը նպատակ ունի ուսանողներին զինել մանկավարժական մտքի, դպրոցի, դաստիարակության բազմաբնույթ գիտելիքներով: Խորացնել մանկավարժական գիտելիքները, որպեսզի ուսանողը կարողանա վերլուծել, համեմատել և համապատասխան եզրահանգումներ կատարել անցյալի մանկավարժական փորձի վերաբերյալ:</p> <p>-Գիտենա անցյալի մանկավարժական փորձը և այն ստեղծաօրծաբար կիրառի:</p> <p>-Կարողանա կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում, տիրապետել մանկավարժության պատմության աղբյուրներին, մեթոդներին,</p> <p>-Տիրապետի Մանկավարժական մտքին Հին ժամանակներից մինչև մեր օրերը, կարողանա առարկայից գրել գիտական գեկուցումներ, մասնակցել ՈւԳԸ – ի աշխատանքներին, գրել կուրսային աշխատանք, կարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ, օրինակ՝ տեսությունների, ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարել:</p>	<p>2</p>
<p>6.</p>	<p><u>Մարմնամարզություն և դաս. Մեթոդիկա</u></p> <p>1-ին Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հատուկ գիտելիքներով Ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները</p> <p>-Գիտենա մարմնամարզության մեթոդլոգիան: Ձեռք բերել գիտելիքներ մարմնամարզության միջոցների և տեսակների վերաբերյալ:</p> <p>-Կարողանա պատկերացում կազմել մարմնամարզության և նրա միջոցների վերաբերյալ: Մարմնամարզական վարժությունների ազդեցության ոլորտների մասին:</p> <p>-Տիրապետի մարմնամարզության նպատակներին և խնդիրներին: Մարմնամարզության ձևերին : Մարմնամարզության վարժությունների ազդեցության ոլորտներին:Մարմնամարզության միջոցներին: Մարմնամարզության մեթոդական առանձնահատկություններին:</p> <p>2-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել մարմնամարզության ծագման ակունքներին: Մարմնամարզության զարգացման էտապներին: Հայկական մարմնամարզության համակարգերին:</p> <p>-Կարողանա պատկերացում կազմել մարմնամարզական շարժումների ծագումնաբանության և հետագա զարգացման վերաբերյալ,կտիրապետեն մարմնամարզական համակարգերին:</p> <p>-Գիտենա Մարմնամարզության պատմությունը: Մարմնամարզություն հնագույն ժամանակներում, միջնադարում: Մարմնամարզության բուրժուական համակարգերը: Մարմնամարզության զարգացումը Հայաստանում:Հայ մարմնամարզիկների մասնակցությունը միջազգային խոշոր ստուգատեսում:</p> <p>3-րդ Դասընթացի նպատակն է. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ մարմնամարզական վարժությունների և նրանց կիրառման կարգի վերաբերյալ,</p> <p>-Գիտենա մարմնամարզության տերմինաբանությունը:</p> <p>-կարողանա տիրապետել մարմնամարզական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, օգտագործել շարային և ընդհանուր զարգացնող վարժությունները:</p> <p>-Տիրապետի մարմնամարզության տերմինաբանությանը: Մարմնամարզական վարժությունների առանձին խմբերի տերմինաբանությանը, շարային և կիրառական վարժություններին: Ընդհանուր զարգացնող վարժությունների տերմինաբանությանը: Ակրոբատիկական վարժությունների տերմինաբանությանը: Ազատ վարժությունների տերմինաբանությանը: Վարժությունների գրառման կարգին և ձևերին:</p> <p>4-րդ Դասընթացի նպատակն է. տեղեկություն հաղորդել մարմնամարզական վարժությունների տեխնիկայի և նրա կատարման վերաբերյալ, գործիքներին կատարվող մարմնամարզական</p>	<p>17</p>

	<p>վարժությունների տեխնիկայի ուսուցման վերաբերյալ: -Գիտենա գործիքներին կատարվող հիմնական վարժությունների տեխնիկան, ուժային և դինամիկ վարժությունների բնութագրերին: -Կարողանա տիրապետել մարմնամարզական գործիքներին կատարվող վարժությունների տեխնիկային: -Տիրապետի գործիքներին կատարվող վարժությունների ընդհանուր տեխնիկային, ստատիկ և ուժային վարժություններին: Թափային վարժությունների կատարման ձևերին: Մարզման պլանավորման աշխատանքներին: Տեխնիկական պատրաստականությունը մարմնամարզությունում, վարժությունների ուսուցման նախնական պատկերացման փուլ: Վարժությունների ուսուցման փուլ: Վարժությունների ամրապնդում և կատարելագործում: 5-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել դասավանդվող մարմնամարզական վարժություններին, մարմնամարզությունում պատրաստականության տեսակներին, մարմնամարզության պարապմունքների տեսակներին: -Գիտենա մարմնամարզական վարժությունների տեխնիկան, պատրաստականության տեսակները, մարմնամարզության դասի տիպերը: -Կարողանա տիրապետել դասավանդվող մարմնամարզական վարժությունների տեխնիկային, տակտիկական և հոգեբանական հնարքներին: Մարմնամարզության դասի անցկացման միջոցներին և մեթոդներին: Հիմնական մարմնամարզության բովանդակությանն ու առանձնահատկություններին: 6-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել մարմնամարզության դասի տեսակներին, մարմնամարզությունը կիրառել հիմնական և արտադասարանային պարապմունքների ձևերով, ծանոթացնել ազգաբնակչության մարմնամարզական պարապմունքներին: Առաջին օգնությունը մարմնամարզությունում: -Գիտենա Մարմնամարզության տարբեր ձևերն ու տեսակները, կարողանալ տիրապետել մարմնամարզության տարբեր պարապմունքներին: -Կարողանա ինքնուրույնաբար անցկացնել մարմնամարզության դասերը և պարապմունքները: -Տիրապետի Մարմնամարզության դասի կազմակերպման ձևերը դպրոցում: Մարմնամարզության արտադասարանական աշխատանքներ կազմակերպման մեթոդիկական դպրոցում: Միջին և ավագ տարիքի անձանց մարմնամարզության պարապմունքները և տարիքային առանձնահատկությունները: Միջին և ավագ տարիքի անձանց մարմնամարզության պարապմունքների անցկացման մեթոդիկական: Վնասվածքների կանխարգելումը մարմնամարզությունում: Օգնությունը և սպասուկումը մարմնամարզական վարժությունների ուսուցման ժամանակ: Մարմնամարզական հիմնական և օժանդակ գործիքներ: 7-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին ծանոթացնել սպորտ-մասսայական միջոցառումներին և կազմակերպման մեթոդիկային: Կիրառել մրցավարություն: -Գիտենալ մարմնամարզության մրցումների կազմակերպման և անցկացման ձևերը: Կազմել մարմնամարզական մրցումների կանոնադրություն և հայտեր: Գիտենալ սպորտ-մասսայական ցուցադրական ելույթների կազմակերպման և անցկացման մեթոդիկական: -Կարողանա կազմակերպել և անցկացնել մարմնամարզության մրցումներ և միջոցառումները: -Տիրապետել Մրցման ծրագրերին և բովանդակությանը: Իրականացնել մրցավարություն:</p>	
7.	<p><u>Մարզական խաղեր և դաս. մեթոդիկա-ԲԱՍԿԵՏԲՈՒ</u> Դասընթաց 1. Ուսանողներին ծանոթացնել մարզական խաղեր՝ Բասկետբոլ և դաս. մեթոդիկային, Բասկետբոլ խաղի տեխնիկային և տակտիկական հնարքներին: -Կարողանա ձեռք կրել պատկերացում բասկետբոլ խաղի վարժությունների, խաղի վարման ընթացքի և պատրաստականությունների վերաբերյալ: -Տիրապետի Բասկետբոլ և դասավանդման մեթոդիկա՝ առարկան: Խաղի տեխնիկան: Հարձակման տեխնիկայի հիմնական հնարքները: Ընդհանուր զարգացող, հատուկ ֆիզիկական և նախապատրաստական վարժությունները բասկետբոլի համար: Պաշտպանության տեխնիկայի հիմնական հնարքները: Հարձակման տեխնիկա: Տեղաշարժերը՝ քայլք, վազք, կանգնումներ, դարձումներ և ցատկեր: Դասընթաց 2. Ձեռք բերել հմտություններ բասկետբոլ խաղի և նրա վարժությունների կիրառման կարգի վերաբերյալ: -Կարողանա ձեռք բերել հմտություններ խաղի վարման, ընթացքի և մրցավարության: -Տիրապետի գնդակի ընդունում և փոխանցում մեկ և երկու ձեռքերով՝ տեղից և ընթացքում: Երկու քայլի ուսուցում տեղում և ընթացքում, գնդակով և առանց գնդակի: Գնդակի պահում, ընդունում և փոխանցում: Գնդակի վարում և նրա տարատեսակները: Խաղադաշտի խաղարկում տեղում և ընթացքում: Նետումներ զամբյուղի մեջ և դրանց տարատեսակները: Խաղի տակտիկա:</p>	6
8.	<p><u>Մարզական խաղեր և դաս. մեթոդիկա-Հանդբոլ</u> 1-ին Դասընթացի նպատակն է. ծանոթացնել մարզական խաղեր՝ հանդբոլ և դաս. մեթոդիկային, հանդբոլ խաղի տեխնիկային և տակտիկական հնարքներին: Կրթական արդյունքներ. Ձեռք կրել են պատկերացում հանդբոլ խաղի վարժությունների, խաղի վարման ընթացքի և պատրաստականությունների վերաբերյալ:</p>	4

	<p>Տիրապետի . հանդրոլ խաղի բնութագրերին: Խաղի միջոցով խաղային որակների զարգացումներին: Ընդհանուր և հատուկ զարգացնող վարժություններին: Գնդակով տեխնիկական էլեմենտների ուսուցման մեթոդական հնարքներին: Փոխանցումների ժամանակ գնդակի որսում, մշակում և խափանում:</p> <p>2-րդ Դասընթացի նպատակն է. Գործնական պարապմունքներին ուսանողները տիրապետում են ընդհանուր և հատուկ ֆիզ. պատրաստականության կարողություններին և հմտություններին, հանդրոլի տեխնիկային ու տակտիկային:</p> <p>Ձեռք են բերում մասնագիտական-մանկավարժական, մեթոդական և կազմակերպչական գիտելիքներ և ունակություն՝ դպրոցներում, բուհերում, մարզադպրոցներում, ֆիզ. կուլեկտիվներում աշխատելու համար:</p>	
<p>9.</p>	<p>Մարզական խաղեր և դաս. մեթոդիկա-Վոլեյբոլ</p> <p>1-ին Դասընթացի նպատակն է. նախատեսում է այդ մարզաձևի պատմության, տեսության, դասավանդման մեթոդիկայի տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների տիրապետման անհրաժեշտ գիտելիքների, ինքնուրույն մանկավարժական կազմակերպչական աշխատանքների ունակությունների և կարողությունների ձեռքբերմանը՝ տվյալ մարզաձևը ֆակուլտետային տարբեր օղակներում լիարժեք դասավանդելու համար:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա վոլեյբոլ մարզաձևի ուսուցման ընթացքում ձեռք բերեն մասնագիտական-մանկավարժական, մեթոդական և կազմակերպչական գիտելիքներ և ունակություն՝ դպրոցներում, բուհերում, մարզադպրոցներում, ֆիզ. կուլեկտիվներում աշխատելու համար:</p> <p>2-րդ Դասընթացի նպատակն է. նախատեսում է այդ մարզաձևի պատմության, տեսության, դասավանդման մեթոդիկայի տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների տիրապետման անհրաժեշտ գիտելիքների, ինքնուրույն մանկավարժական կազմակերպչական աշխատանքների ունակությունների և կարողությունների ձեռքբերմանը՝ տվյալ մարզաձևը ուսումնական տարբեր օղակներում լիարժեք դասավանդելու համար:</p> <p>-Գիտենա՝ վոլեյբոլ մարզաձևի ուսուցման ընթացքում ուսանողները պետք է ձեռք բերեն մասնագիտական-մանկավարժական, մեթոդական և կազմակերպչական գիտելիքներ և ունակություն՝ դպրոցներում, բուհերում, մարզադպրոցներում, ֆիզ. կուլեկտիվներում աշխատելու համար:</p> <p>-Կարողանա ձեռք բերած կարողություններն ու հմտությունները կիրառել գործնականում</p> <p>-Տիրապետի Վոլեյբոլ խաղի ծագման և զարգացման էտապներին, տեխնիկա-տակտիկական հնարքներին, խաղի վարման և անցկացման կանոններին, մրցավարությանը:</p>	<p>4</p>
<p>10.</p>	<p>Մարզական խաղեր և դաս. մեթոդիկա-Ֆուտբոլ</p> <p>1-ին Դասընթացի նպատակն է. ֆուտբոլ մարզաձևի պատմության, դասավանդման մեթոդիկայի, տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների տիրապետումը, անհրաժեշտ գիտելիքների ինքնուրույն մանկավարժական-կազմակերպչական աշխատանքների և կարողությունների ձեռքբերումը՝ տվյալ մարզաձևը ֆիզկուլտուրային շարժման տարբեր օղակներում լիարժեք դասավանդելու համար:</p> <p>-Տիրապետի մասնագիտական-մանկավարժական, մեթոդական և կազմակերպչական գիտելիքներ և ունակություն՝ դպրոցներում, բուհերում, մարզադպրոցներում, ֆիզ. կուլեկտիվներում աշխատելու համար:</p> <p>2-րդ Դասընթացի նպատակն է. նախատեսում է այդ մարզաձևի պատմության, դասավանդման մեթոդիկայի, տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների տիրապետումը, անհրաժեշտ գիտելիքների ինքնուրույն մանկավարժական-կազմակերպչական աշխատանքների և կարողությունների ձեռքբերումը՝ տվյալ մարզաձևը ֆիզկուլտուրային շարժման տարբեր օղակներում լիարժեք դասավանդելու համար:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է. ֆուտբոլ մարզաձևի ուսուցման ընթացքում ուսանողները պետք է ձեռք բերեն մասնագիտական-մանկավարժական, մեթոդական և կազմակերպչական գիտելիքներ և ունակություն՝ դպրոցներում, բուհերում, մարզադպրոցներում, ֆիզ. կուլեկտիվներում աշխատելու համար:</p>	<p>5</p>
<p>11.</p>	<p>Թեթև ատլետիկա և դաս. մեթ.</p> <p>1-ին Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հատուկ գիտելիքներով, ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները, ուսանողներին գաղափար տալ աթլետիկայի մեթոդոլոգիային ձեռք բերված գիտելիքները անմիջապես կիրառել մասնագիտական գործունեության մեջ: Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.</p> <p>Կարողանա ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: Տիրապետի աթլետիկայի հետազոտության մեթոդներին: Կարողանա կազմակերպել և նախապատրաստել մրցումներ: Կարողանալ որոշել ֆիզիկական զարգացվածության և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակները:</p> <p>2-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հատուկ գիտելիքներով, ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները, ուսանողներին գաղափար տալ աթլետիկայի մեթոդոլոգիային ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել մասնագիտական գործունեության մեջ: Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.</p> <p>Կարողանա ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: Տիրապետի աթլետիկայի հետազոտության մեթոդներին: Կարողանա կազմակերպել և նախապատրաստել մրցումներ: Կարողանա</p>	<p>14</p>

	<p>որոշել ֆիզիկական զարգացվածության և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակները:</p> <p>3-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հատուկ գիտելիքներով, ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները, ուսանողներին գաղափար տալ աթլետիկայի մեթոդալոգիային, ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել մասնագիտական գործունեության մեջ:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.</p> <p>Կարողանա ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: Տիրապետի աթլետիկայի հետազոտության մեթոդներին: Կարողանա կազմակերպել և նախապատրաստել մրցումներ: Կարողանա որոշել ֆիզիկական զարգացվածության և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակները:</p> <p>4-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հատուկ գիտելիքներով , ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները, ուսանողներին գաղափար տալ աթլետիկայի մեթոդալոգիային, ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել մասնագիտական գործունեության մեջ:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.</p> <p>Կարողանա ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: Տիրապետի աթլետիկայի հետազոտության մեթոդներին: Կարողանա կազմակերպել և նախապատրաստել մրցումներ: Կարողանա որոշել ֆիզիկական զարգացվածության և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակները:</p> <p>5-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողներին զինել հատուկ գիտելիքներով, ընդլայնել ուսանողների տեսական և գործնական կարողությունները, ուսանողներին գաղափար տալ աթլետիկայի մեթոդալոգիային, ձեռք բերված գիտելիքները անմիջապես կիրառել մասնագիտական գործունեության մեջ:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.</p> <p>Կարողանալ ձեռք բերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: Տիրապետել աթլետիկայի հետազոտության մեթոդներին: Կարողանալ կազմակերպել և նախապատրաստել մրցումներ: Կարողանալ որոշել ֆիզիկական զարգացվածության և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակները:</p> <p>6-րդ Դասընթացի նպատակն է. Կատարելագործել նախկին դասընթացներում ձեռք բերվածը, ձեռք բերել գործնական հմտություններ:</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողները կտիրապետեն աթլետիկայի հիմնական միջոցներին, պարապմունքների անցկացման մեթոդներին, աթլետիկական վարժությունների ուսուցման տեխնիկական հնարքներին:</p>	
<p>12.</p>	<p><u>Լող և դասավանդման մեթոդիկա.</u></p> <p>1-ին Դասընթացի նպատակն է.ուսանողին սովորեցնել լողի ձևերը</p> <p>-Գիտենա Լողի պատմությունը, Լողի մարզման մեթոդիկան, տարբեր լողաձևերի տեխնիկա յի ուսուցումը:</p> <p>Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է . կարողանա լողալ, անհրաժեշտության դեպքում ցույց տա առաջին օգնություն:</p> <p>2-րդ Դասընթացի նպատակն է. ուսանողին սովորեցնել լողի ձևերը</p> <p>Կրթական արդյունքներ.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք կարողանա լողալ, անհրաժեշտության դեպքում ցույց տալ առաջին օգնություն:</p> <p>Տիրապետի .Բռաս լողաձևի տեխնիկային: Խաղեր ջրում : Կիրառական լողի տեսակներին: Մեկնարկների և դարձումների տեխնիկային: Խեղդվողին ջրից հանելը : Առաջին օգնությունը : Լողի մրցումային կանոններին:</p>	<p>5</p>
<p>13.</p>	<p><u>Շարժական խաղեր և դաս. Մեթոդիկա</u></p> <p>1-ին Դասընթացի նպատակն է. հնարավորություն ընձեռնել ուսանողներին զինելու հատուկ գիտելիքներով, շարժախաղերի միջոցների և մեթոդների ազդեցությունների համակարգերին տիրապետելու ոլորտով, շարժական խաղերի նկարագրություններին, նրանց բնութագրերի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Դպրոցականների և տարբեր տարիքի և սեռի մարդկանց ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպման մեթոդալոգիային:</p> <p>Կրթական արդյունքներ. պատկերացում կկազմի շարժական խաղերի միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ,տեսա-գործնական պարապմունքներում շարժախաղերի ազդեցության ոլորտի մասին, կտիրապետի շարժախաղերի հիմնական հասկացություններին, տիրապետի շարժախաղերի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին,կտիրապետեն ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարին, կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:</p> <p>2-րդ Ուսանողները ծանոթանում են շարժախաղերի միջոցներին,մեթոդներին,նրանց ազդեցությունների և կիրառման կարգին, շարժախաղերի առանձնահատկությունների մասին: Գաղափար են կազմում խաղերի ծագման և զարգացման պատմական էտապներին,խաղի կանոններին:Ուսումնասիրում են խաղային վարժությունների կատարման տեխնիկային, խաղերի դասի կազմակերպման մեթոդալոգիային: Գիտենա՝ հենքային և ընդհանուր մասնագիտական գիտելիքներ: Կկարողանա ձեռք բերված գիտելիքները կիրառի գործնականում: Կտիրապետի ֆիզիկական դաստիարակության միջոցներին և մեթոդներին:</p>	<p>6</p>

	<p>Կլարոդանա ինքնուրույնաբար կազմակերպել ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքները: Կարողանա՝ տիրապետի շարժական խաղերի հիմնական բովանդակություններին, տեղեկացված լինի շարժախաղերի ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին, իմանա շարժախաղերի կիրառման մեխանիզմներին և ձևակերպման տեխնոլոգիաներին, տիրապետի հիմնական շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին:</p> <p>Տիրապետի՝ շարժական խաղերի միջոցների և մեթոդներին, տեսա-գործնական պարապմունքներում շարժախաղերի ազդեցության ոլորտի մասին, տիրապետի շարժախաղերի հիմնական հասկացություններին, տիրապետի շարժախաղերի ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, տիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին:</p>	
<p>14.</p>	<p><u>Հրաձգային սպորտ և դաս. Մեթոդիկա</u></p> <p>Ուսանողները ծանոթանում են Հրաձգային սպորտի պատմությանը, ինքնաձիգների տեսակներին, կառուցվածքին, փամփուշտի տեսակներին, մարզաձևի առանձնահատկությունների մասին: Գործնականում ձեռք են բերում հրազենից օգտվելու, պահպանելու կանոններ: Ուսումնասիրում են տարբեր պատերազմների ժամանակ կիրառված զենքի տեսակներին:</p> <p>Գիտենա՝ հրաձգության տեսակներին, նրա առջև դրված նպատակ և խնդիրներին: Հրաձգության պատմությանը, ինքնաձիգների տեսակներին, նրա օգտագործման, պահպանման կարգին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</p> <p>Կարողանա՝ Տիրապետի հրաձգության տեսակներին: Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը, պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին, կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն: Ունակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման վերաբերյալ:</p> <p>Տիրապետի՝ հրաձգության տեսակներին, միջոցներին, տիրապետի հրաձգության պատմությանը, կլարոդանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: Կտիրապետեն ինքնաձիգից օգտվելու ձևերին և կանոններին:</p> <p>Ուսանողները ձեռք կբերեն ռազմակիրառական ընդունակություններ:</p>	<p>3</p>
<p>15.</p>	<p><u>Ռազմամրցակցային խաղեր</u></p> <p>Ուսանողները ծանոթանում են Ռազմամրցակցային տարբեր խաղերն, մեթոդներին, նրանց ազդեցություններին և կիրառման կարգին: Գաղափար են կազմում Ռազմամրցակցային խաղերի և զարգացման պատմական էտապներին, մարտավարության կանոններին: Ուսումնասիրում են Ռազմամրցակցային խաղերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային:</p> <p>Գիտենա՝ ռազմամրցակցային խաղերը և նրա տեսակները: Ռազմամրցակցային խաղերի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Ռազմամրցակցային խաղերի ծագման և զարգացման էտապներին, առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</p> <p>Կարողանա՝ տիրապետի ռազմամրցակցային խաղերի վարժություններին, նրանց կատարման տեխնիկային: Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը: Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին: Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն: Ունակություն ձեռք բերի ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման վերաբերյալ:</p> <p>Տիրապետի՝ ռազմամրցակցային խաղերի կազմի միջոցներին, պատկերացում կազմի տեսա-գործնական պարապմունքներում վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, տիրապետի ռազմամրցակցային խաղերի ծագումնաբանությանը, տիրապետեն ռազմամրցակցային խաղերի գրառման և կիրառման կարգին, կլարոդանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: Կտիրապետեն ռազմամրցակցային խաղերի տեսակներին:</p>	<p>3</p>
<p>16.</p>	<p><u>Ձեռնամարտ և սպորտային ըմբշամարտ</u></p> <p>Դասընթաց 1. Ուսանողները ծանոթանում են ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի միջոցներին, մեթոդներին, նրանց ազդեցություններին և կիրառման կարգին, մարզաձևի առանձնահատկությունների մասին: Գաղափար են կազմում ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի ծագման և զարգացման պատմական էտապներին, մարտավարության կանոններին: Ուսումնասիրում են ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային:</p> <p>Գիտենա՝ ձեռնամարտի և ըմբշամարտի տեսակներին, ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի տեղն ու նշանակությունը ֆիզիկական դաստիարակության համակարգում: Ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի ծագման և զարգացման էտապներին, առանձին ձևերի վարժությունների կատարման տեխնիկային և տակտիկային, մրցումների կազմակերպման մեթոդոլոգիային, շարժողական</p>	<p>6</p>

	<p>ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</p> <p>կարողանա՝ ծանոթ լինի ժամանակակից ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի հիմնախնդիրներին և հայեցակարգերին, տեղեկացված լինի ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի դասավանդման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին:</p> <p>Տիրապետի՝ տիրապետի ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի հիմնական բաժիններին, իմանա ձեռնամարտի և սպորտային ըմբշամարտի վարժությունների կիրառման մեխանիզմին և ձևակերպման տեխնոլոգիաներին, տարիքային տարիքային և շարժողական առանձնահատկություններին, տիրապետի հիմնական շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին:</p> <p>Դասընթաց 2. Նախորդ կուրսի հիման վրա ամրապնդում և կատարելագործում են ձեռք բերածը, պատկերացում կազմի ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի միջոցներին,</p> <p>Գիտենա՝ տեսա-գործնական պարապմունքներում վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:</p> <p>Կարողանա՝ կարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,</p> <p>Տիրապետի՝ կտիրապետի ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի շարժումների ծագումնաբանությանը, կտիրապետեն ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի գրառման և կիրառման կարգին, Կտիրապետեն ձեռնամարտի և մարզական ըմբշամարտի տեսակներին:</p>	
ԲՈՒՀԱԿԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉ		
<p>17.</p>	<p>Տուրիզմ</p> <p>Տուրիզմ՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել տուրիզմի հիմնական խնդիրներին, տուրիստական վարժություններին: Ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգաբնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը: Դասընթացի խնդիրն է. Նպաստել ազգաբնակչության տարբեր տարիքի և սեռի մարդկանց օրգանիզմի ձևի և ֆունկցիաների համակողմանի զարգացմանը, ուսուցանել կյանքին անհրաժեշտ շարժողական և կիրառական ընդունակություններ, նպաստել օրգանիզմի վերականգնողական գործընթացները, սովորույթ ձևավորել տուրիզմով մշտապես զբաղվելու ցանկություններով, հաղորդել գիտելիքներ տուրիստական վարժությունների ներգործության օրինաչափությունների վերաբերյալ, մարդկանց մոտ ձևավորել բարոյակամային, գեղագիտական հատկություններ: Սովորողներին ծանոթացնել հայրենի բնությանը, պատմա-մշակութային արժեքներին, իսկ դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններով:</p> <p>Գիտենա՝ ժամանակակից տուրիզմի հիմնախնդիրներին և հայեցակարգերին, տեղեկացված լինի տուրիզմում գործող ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին, իմանա տուրիստական վարժությունների կիրառման մեխանիզմին և ձևակերպման տեխնոլոգիաներին, իմանա տարիքային և շարժողական առանձնահատկություններին, ծանոթ լինի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ժամանակակից հայեցակարգերին</p> <p>Կարողանա՝ տուրիստական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն</p> <p>Տիրապետի՝ տուրիզմի եղանակներին, կարողանա կազմակերպել զբոսանքներ, երթեր, արշավներ: Տիրապետի բնական և արհեստական արգելքներից խուսափելու կանոններին:</p>	<p>3</p>
<p>18.</p>	<p>Դահուկային պատրաստություն</p> <p><<Դահուկային պատրաստություն>> առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել դահուկային սպորտի տեսակներին, նրանց առջև դրված նպատակ և խնդիրներին, պատմությանը, դահուկների տեսակներին, նրանց օգտագործման և պահպանման կարգին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</p> <p>Գիտենա՝ ծանոթ լինի ժամանակակից դահուկային պատրաստության հիմնախնդիրներին և հայեցակարգերին, տիրապետի դահուկավազքի հիմնական բաժիններին, տեղեկացված լինի դահուկային պատրաստականության դասավանդման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին, իմանա տարբեր դահուկներից օգտվելու տեխնոլոգիաներին, տիրապետի հիմնական շարժողական ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին</p> <p>Կարողանա՝ Տիրապետի դահուկային պատրաստության տեսակներին: Ընկալի ուսումնական խնդրի պահանջը,</p> <p>Տիրապետի՝ Դահուկավազքի ձևերին և տեսակներին, դահուկների պատրաստման և պահպանման կարգին, դահուկային սպորտի զարգացման պատմական էտապներին:</p>	<p>3</p>

19.	<p>Մարզական բժշկություն</p> <p>Առարկայի հիմքը հանդիսանում են այն ֆիզիկական վարժությունները, որոնք կիրառվում են նպատակաուղղված, չափավորված՝ կախված մարզաձևի յուրահատկություններից, հիվանդի ընդհանուր վիճակից և ֆունկցիաների խախտման աստիճանից:</p> <p>Գիտենա՝ մարզական բժշկության հիմնական խնդիրները, մարզական վնասվածքները, նրանց կանխարգելման ուղիները:</p> <p>Կարողանա՝ կիրառել առաջին բուժօգնությունը, տիրապետի վնասվածքների բնույթը, կարողանա կատարել բուժվերահսկողություն:</p> <p>Տիրապետի՝ մարզական բժշկության հետազոտման մեթոդներին, որոշի հիվանդության բնույթը և անհրաժեշտության դեպքում կազմակերպի առաջին բուժօգնությունը:</p>	2
20.	<p>Բուժական ֆիզկուլտուրա</p> <p>Առարկայի հիմքը հանդիսանում են ֆիզիկական վարժությունները, որոնք կիրառվում են նպատակաուղղված, չափավորված՝ կախված հիվանդի ընդհանուր վիճակից և ֆունկցիաների խախտման աստիճանից:</p> <p>Գիտենա՝ բուժական ֆիզկուլտուրայի դերն ու նշանակությունը, կատարի բուժզննում, որոշի ֆիզիկական զարգացվածության աստիճանը, կատարել անտրոպոմետրիկ չափումներ, որոշի հիվանդության բնույթը և կատարի անհրաժեշտ բուժական եզրակացություն:</p> <p>կարողանա կատարել ճիշտ և նպատակաուղղված մերսումներ , կազմակերպի ճիշտ բուժօգնություն:</p> <p>Տիրապետի՝ բուժական ֆիզկուլտուրայի անցկացման մեթոդներին, կազմակերպի բուժական խմբերի ֆիզկուլտուրայի պարապմունքները:</p>	3
21.	<p>4.6. Մարզական կառույցներ</p> <p>Գիտենա՝ Տարբեր մարզակառույցների մասնագիտական նախագծերին և ծրագրերին</p> <p>Կարողանա՝ նախագծել և կառուցել մարզաբազաներ, խաղահրապարակներ, մարզակառույցներ</p> <p>Տիրապետի՝ տարբեր մարզակառույցների կոմունիկացիաներին, նախագծերին</p>	2
22.	<p>Հատուկ մասնագիտական սեմինար</p> <p>Հատուկ դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել մասնագիտական հմտություններով, խորացնել մասնագիտական կարողությունները, նախապատրաստել հետագա մանկավարժական գործունեության:</p> <p>Գիտենա՝ ֆիզիկական դաստիարակության համակարգի էությունը, մասնագիտական առարկաների և նրանց դասավանդման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Կարողանա՝ կատարել համադրություններ, գործնական եզրահանգումներ:</p> <p>Տիրապետի՝ մասնագիտական հմտություններին: Շարժողական գործողությունների ուսուցման տեխնոլոգիաներին: Ուսանողները նախապատրաստվում են մասնագիտական հմտություններին:</p>	4
ԸՆՏՐՈՎԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑ		
23.	<p>Օլիմպիական շարժում</p> <p>Դասընթացի նպատակն է. Ուսանողներին մանրամասնորեն ծանոթացնել անտիկ օլիմպիական խաղերի սկզբնավորման, անցկացման, և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի նախապատրաստման նախադրյալների մասին: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում օլիմպիական խաղերի ծրագրերին, մասնակիցներին, մարզիչներին, խաղերի սկզբնավորման պատճառների և լեգենդների մասին: Ուսանողները ծանոթանում են Հին Հունական և ժամանակակից Օլիմպիական խաղերի, տարբեր մարզաձևերի ծագման և մեր օրերում դրանց դերի ու նշանակության մասին, մարդու առողջ ապրելակերպի հիմունքների, մասսայական միջոցառումների ծագման և այլնի վերաբերյալ:</p> <p>Գիտենա՝ Օլիմպիական շարժումը, նրա պատմությունը, օրենսդրությունը, Հին հունական և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի էվոլյուցիոն փուլերը, առանձին մարզաձևերի ծագման և զարգացման վերաբերյալ: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:</p> <p>Կարողանա՝ Ուսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտ ծափման և հետագա զարգացման էտապները: Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:</p> <p>Տիրապետի՝ Օլիմպիական շարժման պատմությանը, պատկերացում կկազմի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագումնաբանությանը հին երկրներում, կտիրապետի Օլիմպիական գաղափարներին , կտիրապետեն անտիկ և ժամանակակից Օլիմպիական խաղերի անցկացման և կազմակերպման մեթոդիկային, կտիրապետեն Օլիմպիական շարժման տերմինաբանությանը, կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:</p> <p>Շախմատի դասավանդումը դարձնում</p> <p>Առարկայի նպատակն է ուսանողներին զինել շախմատին հատուկ գիտելիքներով, շախմատի ծագումնաբանությանը, խաղաքարերին, շախմատային հասկացություններին, խաղի վարման կարգին:</p> <p>Գիտենա՝ Շախմատ խաղի ծագումնաբանությունը, նրա պատմական զարգացման էտապները: Խաղի վարման կանոնները: Առանձին խաղաքարերի տրամաբանական քայլերի հերթականությունը և</p>	2

	<p>հաջորդականությունը:</p> <p>Կարողանա՝ տիրապետել շախմատ խաղին: Կարգազցնի ինտելեկտուալ կարողությունները և վերացական մտածողությունը: Կկարողանան դասավանդել „Շախմատ,-ը դպրոցում:</p> <p>Տիրապետի՝ խաղի ծագումնաբանությանը և պատմությանը: Խաղի կանոններին, խաղաքարերի քայլերին, խաղի վարման ընթացքին:</p>	
	<p>Համակարգչի կիրառ. ուս. Գործընթաց</p> <p>Ֆիզ. դաստիարակության կազմակերպում</p> <p>Ուսանողները ծանոթանում են ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագման, զարգացման, նրա էվոլյուցիոն շրջանների, սպորտային նվաճումների և Օլիմպիական շարժման առանձնահատկություններին մասին : Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմությունը գիտելիքներ է տալիս Հին Հունական և Ժամանակակից Օլիմպիական խաղերի, տարբեր մարզաձևերի ծագման և մեր օրերում դրանց դերի ու նշանակության մասին, մարդու առողջ ապրելակերպի հիմունքների, մասսայական միջոցառումների ծագման և այլնի վերաբերյալ:</p> <p>Գիտենա՝ ժամանակակից ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի հայեցակարգերը, Ֆիզիկական կուլտուրան հին ժամանակներից մինչև մեր օրերը: Գիտենա ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի կառավարման մեխանիզմները տարբեր կազմակերպություններում:</p> <p>Կարողանա՝ Ուսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտ ծագման և հետագա զարգացման էտապներին:</p> <p>Տիրապետի՝ տիրապետի ընդհանուր ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բաժիններին ,կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տարբեր համակարգերին, կտիրապետեն ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տերմինաբանությանը,կարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին:</p>	2
ԴԸ	ԱՅԼ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ	30
1.	<p>Կուրսային աշխատանք (մասնագիտական)</p> <p>Կուրսային աշխատանք (մանկավարժություն, հոգեբանություն, ֆիզիկական դասավանդման մեթոդիկա)</p>	6
	ԴՐԱԿՏԻԿԱՆԵՐ	
2.	Ուսումնական պրակտիկա	6
3.	Արտադրական պրակտիկա	12
4.	<p>Պետական քննություն կամ ավարտական աշխատանք</p> <p>Պետական քննություն</p>	6

9. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հովհ. Թումանյանի անվան Վանաձորի պետական համալսարանը՝ «Մանկավարժական կրթություն» ուղղության << **011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում** մասնագիտության պետական կրթական չափորոշի և աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան՝ մշակել է բակալավրիատի հիմնական կրթական ծրագիրը (ՀԿԾ):

Նախքան ՀԿԾ-ի մշակումը որոշվել է ծրագրի հիմնական նպատակը՝ առաքելությունը, որում հաշվի է առնվել բուհի առանձնահատկությունը, սովորողների խմբերի բնութագրերը և ուսուցման վերջնական արդյունքները՝ գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների համաշարի տեսքով, ընդ որում՝ դրանք հասցված են մասնագիտական գործունեության գործնական իրադրություններում ինքնուրույն վճիռներ ընդունելու կարողությունների ձևավորման հիմքում ընկած կոմպետենտությունների աստիճանի:

Բակալավրի պատրաստման ՀԿԾ-ները ժամանակ առ ժամանակ պիտի նորացվեն՝ հաշվի առնելով գիտության, տեխնիկայի, մշակույթի, տնտեսության, տեխնոլոգիաների և սոցիալական ոլորտի զարգացման ուղղընթացները, այս բոլորի հիմքում դնելով.

- շրջանավարտների պատրաստման որակի ապահովման ռազմավարությունը,
- կրթական ծրագրերի մոնիտորինգը,
- սովորողների գիտելիքների և կարողությունների, ինչպես նաև շրջանավարտների կոմպետենտությունների գնահատման օբյեկտիվ շուրջընթացների կազմակերպումը,
- դասախոսական անձնակազմի կոմպետենտության ապահովումը,
- սեփական գործունեությունը գնահատելու և այլ կրթական հաստատությունների հետ համադրվելու նպատակով (բենչմարկինգ) մշտազգա ստուգում՝ համաձայնեցված հայտանիշների հիման վրա,

Կոմպետենտային մոտեցման իրագործումը անպայմանորեն ենթադրում է ուսուցման գործընթացում պարապմունքների ակտիվ և ինտերակտիվ ձևերի լայն կիրառություն,- այս բոլորը արտալսարանային աշխատանքի հետ համակցելով՝ նպատակ ունենալով զարգացնել սովորողների մասնագիտական հմտությունները:

Ուսումնական դասընթացների և ՀԿԾ-ի մշակման ընթացքում կազմակերպվել են հանդիպումներ կրթական, գիտական, պետական հաստատությունների և հասարակական կազմակերպությունների ու կրթական հաստատությունների ղեկավար մարմինների ներկայացուցիչների հետ, ինչպես նաև՝ ներառվեն փորձագետների և մասնագետների վարպետ-դասեր:

9.1. Պրակտիկաների կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջները

<< **011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում** բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրի «Պրակտիկաներ» բաժինը իրենից ներկայացնում է ուսումնական պարապմունքների մի տեսակ՝ անմիջականորեն ուղղորդված սովորողների մասնագիտական գործնական պատրաստության:

Ուսուցման ընթացքում ձեռք բերած տեսական գիտելիքներն ամրապնդելու և գործնական աշխատանքի հմտությունների ձեռք բերելու նպատակով բնագավառի տարբեր կազմակերպություններում, հիմնարկներում և հաստատություններում կազմակերպվում են ուսանողների ուսումնական և մանկավարժական պրակտիկաներ:

Պրակտիկաների նպատակները և խնդիրները, ծրագրերը և հաշվետվության ձևերը որոշվում են բուհի կողմից՝ ըստ յուրաքանչյուր պրակտիկայի տեսակի:

Պրակտիկան կարող է կազմակերպվել նաև այլ կազմակերպությունում՝ նախապես կազմված անհատական ծրագրով:

Պրակտիկան կարող է իրականացվել սեփական նյութատեխնիկական բազայի հիման վրա, քանի որ ՎՊՄԻ-ին հազեցված է ժամանակակից սարքավորմամբ և ծրագրային միջոցներով:

Հեռակա ուսուցմամբ սովորող նախնական և միջին մասնագիտական, հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում աշխատող դասախոսները և ուսուցիչները մանկավարժական պրակտիկա չեն անցնում, եթե աշխատանքային և ուսումնական մասնագիտությունները համընկնում են: Նրանց մանկավարժական պրակտիկան գնահատվում է հաստատության տված աշխատանքային բնութագրի արդյունքներով:

Կրթական մասնագիտությամբ չաշխատող հեռակա ուսուցման ուսանողների համար ՎՊՀ-ը կազմակերպում է մանկավարժական պրակտիկա: Պրակտիկայի բովանդակությունը, պահանջները և ընթացակարգերը որոշվում են ՀՀ պետական կրթական չափորոշչով, պրակտիկայի տևողությունը և ժամկետները՝ հեռակա ուսուցման ուսումնական պլանի ժամանակացույցին համապատասխան:**/Հավելված պրակտիկայի ծրագրերը/**

Մանկավարժական պրակտիկայի արդյունքներով ուսանողի կողմից ներկայացվում է հաշվետվություն՝ իր գործունեության բոլոր տեսակների վերլուծություններով:

Համաձայն ուսումնական պլանի՝ ուսումնական և մանկավարժական պրակտիկաների կազմակերպմանը իրականացվում է ըստ հետևյալ ժամանակացույցի.

ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ՏԵՍԱԿԸ	ԿՈՒՐՍ	ԿԻՍԱՄՅԱԿ	ՇԱԲԱԹ	ԿՐԵԴԻՏ
Արտադրական/մանկավ.-ն	IV	VII	4	6
	IV	VIII	4	6
Ուսումնական	I	II	2	2
	II	IV	2	2
	III	VI	2	2

9.2. Ուսումնական գործընթացի տեղեկատվական և ուսումնամեթոդական ապահովման քաղաքականությունը

- ՀԿԾ-ը նախատեսված բոլոր ուսումնական դասընթացները, առարկաները (մոդուլները) կապահովի ուսումնամեթոդական փաստաթղթերով և նյութերով:
- Սովորողների արտալսարանային ինքնուրույն աշխատանքի իրականացումը կզուգորդվի մեթոդական ապահովմամբ և ծախսված ժամանակի հիմնավորմամբ:
- ՀԿԾ-ի իրականացումը յուրաքանչյուր սովորողի թույլատրում է մուտք գործել տվյալների բազա, գրադարանային ֆոնդեր, ստանալ տեղեկատվություն և խորհրդատվություն:
- Բոլոր դասընթացների դասախոսական տեքստերի էլեկտրոնային տարբերակները:
- Գրադարանային ֆոնդը համալրված է ոչ միայն մասնագիտական, այլ նաև հումանիտար, սոցիալական և տնտեսական դասընթացներին համապատասխան տպագիր և (կամ) էլեկտրոնային հրատարակություններով:

9.3. Ուսումնական գործընթացի կադրային ապահովման քաղաքականությունը

Բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրերի իրականացումը ապահովված է գիտամանկավարժական կադրերով, որոնք ունեն դասավանդվող համապատասխան բազային կրթություն և մշտազնա զբաղվում են գիտական և գիտամեթոդական գործունեությամբ:

Գիտական աստիճան և կոչում ունեցող դասախոսների բաժինը դասախոսների ընդհանուր կազմում, որոնք ապահովում են կրթական գործընթացը տվյալ հիմնական կրթական ծրագրով, կազմում են պրոֆեսորադասախոսական կազմի 50%-ը:

Մասնագիտական առարկայախմբերի դասախոսները ունեն դասավանդվող առարկային համապատասխանող հենքային կրթություն և գիտական աստիճան:

9.4. Կրթական գործընթացի նյութատեխնիկական ապահովմանը ներկայացվող պահանջները

Բակալավրների պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրեր իրականացնելու համար ՎՊՀ-ն ունի նյութատեխնիկական բազա՝ ապահովելու համար սովորողների առարկայական և միջառարկայական պատրաստվածությունը, լաբորատոր, գործնական և գիտահետազոտական աշխատանքները:

Բակալավրական ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ապահովման ցանկը իր մեջ ընդգրկում է՝

- տեսալսողական կաբինետներ,
- ուսումնական լսարաններ՝ կահավորված մուլտիմեդիական ցուցադրական համալիրներով,
- համակարգչային լսարան՝ գլոբալ որոնողական համակարգեր մտնելու հնարավորությամբ:**թիվ 45 լսարան**
- մասնագիտությանը համապատասխան հատուկ կահավորված լաբորատորիաներ, մարզադահլիճներ, մարզահրապարակներ,հրաձգարան, լոդավազան:**/Վարձակալության պայմանագրեր/**
- ուսումնամեթոդական կաբինետներ :**/Թիվ 41լսարան/**

9.6. Հիմնական կրթական ծրագրերի յուրացման որակի գնահատման քաղաքականությունը

Հիմնական կրթական ծրագրերի յուրացման որակի գնահատումը ներառում է սովորողների ընթացիկ, միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման ձևերը:

Գիտելիքների ընթացիկ և միջանկյալ հսկողության կոնկրետ ձևերը և ընթացակարգերը յուրաքանչյուր առարկայի գծով մշակվում և հրապարակվում է բուհի կողմից և սովորողներին են ներկայացվում ուսուցման առաջին ամսվա ընթացքում:

Բուհի կողմից ստեղծված են պայմաններ ընթացիկ և միջանկյալ ատեստացիաների ծրագրերը, սովորողներին իրենց ապագա մասնագիտական գործունեությանը առավելագույնս կերպով մոտեցնելու համար: Այդ նպատակով կոնկրետ առարկաների դասախոսներից բացի՝ արտաքին փորձագետների կարգավիճակով ակտիվորեն ներգրավված են նաև գործատուները և հարակից առարկաներ կարդացող դասախոսները:

Սովորողներին լայն հնարավորություններ են տրվում գնահատելու ուսումնական գործընթացի բովանդակությունը, կազմակերպումը և որակը ամբողջության մեջ, ինչպես նաև առանձին դասախոսների աշխատանքը:

10. << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավրի ամփոփիչ ատեստավորմանը ներկայացվող պահանջները

10.1. << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավրը պետք է կարողանա լուծել պետական կրթական չափորոշիչով սահմանված և իր որակավորմանը համապատասխանող խնդիրները:

ա/ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում՝

- իմանա ՀՀ Սահմանադրության և իր բնագավառի օրենքները,
- ազատ տիրապետի մասնագիտական ռուսաց լեզվին (գրավոր և բանավոր) և հաղորդակցվի օտար լեզվով,
- գիտենա մայրենի լեզվով գրագետ հաղորդակցվելու և շարադրելու ունակություններ,
- իմանա հայ ժողովրդի պատմությունը և արդի քաղաքագիտական զարգացումները,
- ծանոթ լինի համաշխարհային և հայ մշակույթին, տիրապետի վարվելաձևի կուլտուրային, իմանա դրա էթիկական և իրավական նորմերը, որոնք կարգավորում են մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները,
- գիտենա հասարակության արդի պահանջները կրթության ոլորտում,
- ծանոթ լինի ժամանակակից փիլիսոփայական ուղղություններին, գիտենա կեցության մասին գիտության հիմնադրույթները, նյութականի և վերացականի հասկացությունները, մատերիայի կազմակերպման ձևերը, հետևի սոցիալական գլոբալ զարգացումներին,
- գիտենա տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրո և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

բ/ բնագիտության և մաթեմատիկայի բնագավառում՝

- ծանոթ լինի ժամանակակից բնագիտության հիմնական սկզբունքներին և հայեցակարգերին, բնապահպանական գլոբալ և տարածքային հիմնախնդիրներին,

- տիրապետի ինֆորմացիայի հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին և կարողանա օգտագործել ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ,
- Իմանա մարդկային օրգանիզմի տարիքային փոփոխությունները,
- տիրապետի աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական հիմունքներին: Արտադրական սանիտարիային: Աշխատանքի անվտանգության կանոններին: Հրդեհային անվտանգության, արտակարգ իրավիճակներին,
- տիրապետի ՔՊ-ն ժամանակակից միջոցներին, մեթոդներին, բնական և տեխնոժին աղետներին: Վթարների դեպքում արագ արձագանքման եղանակներին:
- տիրապետի հիվանդին (տուժածին) առաջին օգնություն ցուցաբերելու ձևերին, տալ տեղեկություններ առողջ ապրելակերպի վերաբերյալ, հիվանդի խնամքի և նրա հետազոտության մեթոդների մասին: Իմանա սիրտ-անոթային, շնչառական, մարսողական, միզասեռական, ներզատիչ համակարգերի առավել հաճախ հանդիպող հիվանդությունների և որոշ ինֆեկցիոն հիվանդությունների վերաբերյալ:

գ/ Մասնագիտական գործունեության բնագավառում՝

- << 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում մասնագիտության**
- առարկաների դասավանդման գործընթացում բակալավոր պարտավոր է՝
- տիրապետի ֆիզիկական վարժությունների ռիթմայնությունը՝ զարգացնելով պլաստիկան և մարմնի մասերի դիրքերի ճիշտ դրվածքը:
 - տիրապետի տարաբնույթ շարժումները զուգակցել ռիթմայնության հետ, սովորողների մոտ ձևավորել ճիշտ կեցվածք:
 - Իմանա մարդու մարմնի ձևի, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին: Մարդակազմաբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
 - Տիրապետի մարդու օրգանիզմի ֆունկցիաների կարգավորման օրինաչափություններին: Օրգանիզմի զարգացման տարբեր շրջաններում օրգան համակարգերի գործառնություններին:
 - Տիրապետի արտաքին միջավայրի տարբեր գործոնների նկատմամբ հիգիենիկ պահանջների, ուսումնադաստիարակչական պրոցեսում դրանց արդյունավետ կրիառման հմտություններին:
 - Գիտենա հանգստի և ֆիզիկական ծանրաբերնվածության ժամանակ նյութափոխանակության առանձնահատկությունները: Կենսաբանաքիմիական օրինաչափությունները օգտագործվեն մարզման գործընթացը առավել ռացիոնալ կազմակերպելու համար:
 - Գիտենա Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի, մարդու օրգանիզմի կենսագործունեության ֆիզիոլոգիական օրինաչափությունները տարբեր սպորտային բեռնվածության պայմաններում:
 - Տիրապետի ֆիզիկական դաստիարակության համակարգի ընդհանուր օրինաչափություններին: Մասնագիտական հիմնական հասկացությունների համակարգերին: Շարժողական գործողությունների ուսուցման մեթոդոլոգիային: Դասի վարման ժամանակակից և համագործակցային մեթոդներին: Կարողանա կազմակերպել ֆիզիկական դաստիարակության գործընթացը ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր օղակներում: Կարողանա կազմակերպել սպորտային մարզման գործընթացը:
 - Տիրապետի տարբեր մարզաձևերի ուսումնամարզական աշխատանքներում ֆիզիկական վարժությունների կատարման ճիշտ ընթացքին: Մարդու մարմնի և նրա առանձին մասերի շարժման կենսամեխանիկական բնութագրերին:
 - Իմանա հանրակրթության <<Ֆիզիկական կուլտուրա>> առարկայի հայեցակարգին, ծրագրերին և չափորոշիչներին: Տիրապետի <<Ֆիզիկական կուլտուրա>> առարկայի ծրագրային բովանդակությանը:
 - Տիրապետի և գնահատի ազգաբնակչության ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակներին: Ֆիզիկական պատրաստականությունն ուղղել մասնագիտական ոլորտներ:
 - Կարողանա Ֆիզիկական դաստիարակությունը ուղղել տարբեր մասնագիտական ոլորտներ:
 - Գիտենա ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի ծագման և հետագա զարգացման էվոլյուցիոն փուլերին, Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի վիճակագրությանը, հին և ժամանակակից օլիմպիական խաղերի կազմակերպման և անցկացման մեթոդիկային:
 - Տիրապետի հոգեկան մեխանիզմներին և օրինաչափություններին, հոգեկանի կառուցվածքի, իմացական գործընթացների, մարդու անձի և անհատական հոգեբանական առանձնահատկություններին:
 - Գիտենա տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առարկան, խմորներն ու մեթոդները: Հոգեկանի զարգացման օրինաչափությունները անձի զարգացման տարբեր շրջաններում:
 - Տիրապետի մանկավարժական գիտելիքներին և նրանց գործնականում կիրառելու հմտություններին: Մանկավարժական մտքի զարգացմանը և հայեցակարգերին:

- Տիրապետի մարմնամարզության նպատակներին և խնդիրներին: Մարմնամարզության ձևերին : Մարմնամարզության վարժությունների ազդեցության ոլորտներին: Մարմնամարզության միջոցներին: Մարմնամարզության մեթոդական առանձնահատկություններին:
- Տիրապետի տարբեր մարզական խաղերի դասավանդման մեթոդիկաներին: Խաղի կազմակերպման միջոցներին և մեթոդներին: Խաղային վարժությունների տեխնիկային և տակտիկական հնարներին:

<< 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավորը մարդկանց հետ աշխատելու փորձառությունը ենթադրում է նրա ունակությունները՝

- այլ անձանց հետ փոխգործակցելու, կոլեկտիվում նրանց հետ հաղորդակցվելու,
- խնդիրներ ձևավորելու և դրանք ենթակամներին պատվիրակելու,
- մարդկանց ստեղծագործական աճի ճգումը խրախուսելու և զարգացումն ապահովելու,
- ծագած տարաձայնությունները և բախումները լուծելու,
- տարբեր զարգացման և մտավոր մակարդակի տեր մարդկանց հետ համագործակցելու,
- մասնագիտական հարցերի շրջանակներում ընդունելի որոշումների հասնելու նպատակով բանակցություններ վարելու,
- տարաբնույթ և տարատեսչ մշակութային միջավայրերում աշխատելու և այլն:

<< 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում >>մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավորը ինֆորմացիայի հետ աշխատելու փորձառությունը պահանջում է պարտադիր հմտություններ՝

- պաշտոնական և ոչ պաշտոնական իրավիճակներում սեփական կարծիքը գրավոր և բանավոր ձևերով շարադրելու, քննարկելու և գործուն կարգով պաշտպանելու,
- լեզվային և մշակութային տարբերությունների հաշվառմամբ գրավոր ինֆորմացիան լսելու և վերլուծորեն ընկալելու,
- բանավոր, տպագրված և էլեկտրոնային աղբյուրներից ստացված ինֆորմացիան որոնելու, ստանալու, համակարգելու, գրավոր ձևակերպելու և օգտագործելու:

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների օգտագործման գծով

<< 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավորը պետք է ծանոթ լինի տվյալների մշակման երկուսից ոչ պակաս համակարգերի, համակարգչային և բազմաօգտագործման տեղային ցանցային համակարգերին, ինչպես նաև կարողանա կատարել ինֆորմացիայի որոնում տվյալների ցանցային բազաներում (www), օգտվել էլեկտրոնային փոստից, տվյալների բազաների փաթեթից:

<< 011401.08.6 <<Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզում մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավորը պետք է հասկանա իր մասնագիտության էությունը և սոցիալական նշանակալիությունը, իր որակավորման շարունակական բարձրացման անհրաժեշտությունը հետբուհական և լրացուցիչ կրթություն ստանալու կամ էլ նոր գիտելիքների ինքնուրույն տիրապետման միջոցով:

10.2. Ամփոփիչ պետական ատեստավորման ներկայացվող պահանջները.

Ավարտական պետական քննության ծրագրային բովանդակությունը, անցկացման ձևը և ուսանողների գիտելիքների գնահատման չափանիշները սահմանվում է ԲՌԻՀ-ի կողմից:

10.3. Ավարտական աշխատանքի պաշտպանության և կազմակերպման համար նախատեսվում է.

• Մասնագիտական ամբիոնում ավարտական աշխատանքի նախնական քննարկում՝ հեղինակի մասնակցությամբ:

- Դրական եզրակացության դեպքում ամբիոնի կողմից աշխատանքը երաշխավորվում է պաշտպանության:
- Մասնագիտական ամբիոնի կողմից կազմակերպվում է ավարտական աշխատանքի գրախոսումը:

Ավարտական աշխատանքն ավարտուն մի մշակում է, որը կատարված է մասնագիտության ուսումնական պլանին համապատասխան և նպատակ ունի ամրապնդել և ընդլայնել շրջանավարտի տեսական և գործնական գիտելիքները **Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի**, ինչպես նաև **մանկավարժության ոլորտներում:**

Բովանդակային առումով ավարտական որակավորման աշխատանքը պետք է՝

- ներկայացվի որպես բնագավառի հիմնահարցերից մեկին վերաբերող տեսական, վերլուծական, հետազոտություն, որում շրջանավարտը բացահայտում է իր տեսական գիտելիքները և գործնական ունակությունները, որոնք թույլ են տալիս ինքնուրույն լուծելու մասնագիտական բնույթի խնդիրներ,
- ցույց տա շրջանավարտի կողմից գիտական և համակարգային վերլուծության մեթոդների յուրացման աստիճանը, ունակությունը կատարելու տեսական ընդհանրացումներ և գործնական եզրակացություններ, հիմնավորված առաջարկություններ և երաշխավորություններ բնագավառի հիմնահարցերի լուծման կատարելագործման վերաբերյալ,
- կրի ստեղծագործական բնույթ՝ հավաստի վիճակագրական տվյալների օգտագործմամբ,
- բացահայտի շրջանավարտի ինքնուրույն աշխատելու պատրաստության աստիճանը:
- համապատասխանի նյութի տրամաբանված և հստակ շարադրման պահանջներին և հենվի հավաստի փաստերի վրա,

- արտացոլի շրջանավարտի ունակությունը օգտագործելու տեղեկատվության որոնման, ընտրության, համակարգման և մշակման արդի մեթոդները, աշխատել բնագավառի նորմատիվ-իրավական ակտերի հետ,
- ձևավորված լինի հրատարակչական արդի նորմատիվներին և պահանջներին համապատասխան, ունենա հետազոտական աշխատանքի հաշվետվությանը բնորոշ կառուցվածք և 35-50 էջ համակարգչային շարվածքի ծավալ:

Ավարտական որակավորման աշխատանքների թեմատիկան սահմանում է մասնագիտացնող ամբիոնը: Թեմատիկայում պարտադիր կարգով պետք է ներառվեն՝

տվյալ մասնագիտության գծով (Ֆիզիկական կուլտուրա և սպորտի մանկավարժություն) առաջնահերթ և հրատապ հարցերը, հաշվի առնելով բուհի (ֆակուլտետի) ընտրած մասնագիտացումները և ընտրովի դասընթացների բովանդակությունը ըստ կրթաբլոկների:

Ավարտական որակավորման (դիպլոմային) աշխատանքի կառուցվածքում պետք է ներառվեն հետևյալ բաժինները՝

1. **Թեմայի ակտուալությունը, պատմական ակնարկ անցյալում կատարված ուսումնասիրությունների և դրանց համակողմանի գնահատումը:**
2. **Ուսումնասիրվող թեմայի բաժանումը ըստ ենթաբաժինների:**
3. **Ամփոփումը և կատարված ուսումնասիրություններից բխող եզրակացությունները:**
4. **Աշխատանքի մեջ և վերջում պետք է ամենայն բարեխղճությամբ նշվի օգտագործված գրականությունը՝ ըստ հրատարակության տարեթվերի և էջերի:**
5. **Վերջում գրվելու է նաև աշխատանքի բովանդակությունը (պլանը):**

10.4. Պետական քննությանը ներկայացվող պահանջները.

Եզրափակիչ որակավորման (պետական) քննության բովանդակությունը, անցկացման ձևը և ուսանողների գիտելիքների գնահատման չափանիշները սահմանում է բուհը (ֆակուլտետը) և հաստատում բուհի գիտական խորհուրդը: Նրանում պարտադիր կարգով ներառվում են հարցեր մասնագիտության հետևյալ հիմնական ուսումնական դասընթացներից՝

2. ՖՂՏ և մեթոդիկա,
3. Սպորտի պատրաստության մեթոդոլոգիա,
4. Ֆիզդաստիարակության և սպորտի պատմություն,
5. Մարմնամարզություն և դասավանդման մեթոդիկա,
6. Մարզախաղեր և դասավանդման մեթոդիկա,
7. Շարժախաղեր և դասավանդման մեթոդիկա,
8. Թեթև ատլետիկա և դասավանդման մեթոդիկա,
9. Ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմություն,
10. Ձեռնամարտ և սպորտային ըմբշամարտ,
11. Տուրիզմ,
12. Դահուկային պատրաստություն,
13. 12-ամյա դպրոցի կրթական չափորոշիչներ
14. Առողջ ապրելակերպ
15. Ֆիզդաստիարակության կազմակերպում: